

Ontwerp-Jaarplan en integrale begroting 2016

uitvoeringsorganisatie Participatiewet

voor de gemeenten Delfzijl, Appingedam en Loppersum

versie: **CONCEPT** 1.5

datum: 22 september 2015

Inhoud

Inleiding	4
Leeswijzer	4
Effecten van de Participatiewet	5
Waarom een fusie?	5
Gevolgen voor de begroting.....	6
Noot van het Dagelijks Bestuur van ISD en Fivelingo.....	7
1. De vernieuwingen in de Participatiewet	8
Turbulente tijden	8
Afloop Sociale werkvoorziening oude stijl.....	8
Beschut werken.....	9
Afspraakbanen	9
Werk in Zicht	10
Sociale ondernemingen	10
Samen werken aan re-integratie.....	10
De vorming van een uitvoeringsorganisatie Participatiewet 2015	11
2. Financieel meerjarenoverzicht.....	12
Integrale begroting in meerjaren perspectief	12
Dekking van het verlies.....	14
3. De doelstellingen voor 2016.....	16
3.1 Doelstellingen 2016 (zie bijlage 1, INK jaarplan 2016)	16
3.2 Dienstverlening.....	17
Dienstverlening aan burgers.....	17
Dienstverlening aan bedrijven.....	17
3.3 Kaders en uitgangspunten om de bezuinigingen te realiseren	17
3.4 Scherpere keuzes in de uitvoering	18
Bemiddeling naar Werk	18
Bemiddeling naar 'Afspraakbanen'	19
Re-integratie.....	19
Vrijwilligerswerk.....	19
Beperkte inzet van Nieuw Beschut werk	19
Inzet van 'ontschot' P-budget	21
Terugdringing van uitvoeringskosten.....	24
Scherpere keuzes inzet minimagelden	24
Opbouw van een uitvoeringsorganisatie Participatiewet.....	25

4. Integrale begroting	26
4.1 Inkomensdeel	26
4.2 Participatie en armoedebeleid	27
4.3 Werk-deel	27
4.4 Afloop Sociale Werkvoorziening	28
4.5 Uitvoering	30
Bedrijfsvoering en personeel.....	30
Uitgangspunten voor het budget uitvoeringskosten	30
Operationeel resultaat.....	32
Effect uittreding Ten Boer	33
4.6 Algemene dekkingsmiddelen.....	34
Uitkeringen Rijk	34
Verdeelsleutel	34
Bijdragen gemeenten.....	34
4.7 Weerstandsvermogen	37
4.8 Risico's.....	38
4.9 Financiering	38
Kasgeldlimiet	38
5. BIJLAGE 1: INK JAARPLAN 2016 (A3)	39

Inleiding

Dit ontwerp-jaarplan in combinatie met de integrale begroting 2016, geeft de richting en de algemene kaders aan voor de nieuw te vormen uitvoeringsorganisatie (GR) Participatiewet, de dienst voor Werk, Participatie, Zorg en Inkomen voor de gemeenten Delfzijl, Appingedam en Loppersum. Het is bedoeld ter ondersteuning aan de besluitvorming voor de fusie van de GR ISD Noordoost en GR Fivelingo. Daarna zal de feitelijke begroting worden vastgesteld. Aandachtspunten zijn de gevolgen van de Participatiewet op de uitvoering van het sociale domein in het algemeen, en specifiek de te nemen besparingsmaatregelen om het oplopende verlies in de sociale werkvoorziening te kunnen compenseren.

Leeswijzer

In de inleiding benoemen we de hoofdpunten uit dit ontwerp-jaarplan en de integrale begroting: de financiële gevolgen van de Participatiewet en de noodzaak om te komen tot een nieuw beleid met één uitvoeringsorganisatie.

Hoofdstuk 1 gaat in op de vernieuwingen in de Participatiewet: de afloop van de sociale werkvoorziening oude stijl en de omvorming naar het Nieuw Beschut werken, de afspraakbanen en toekomstige sociale ondernemingen.

Hoofdstuk 2 geeft een vertaling de financiële gevolgen van de Participatiewet in een financieel meerjarenoverzicht. Het laat zien hoe het komt dat bij ongewijzigd beleid de financiële tekorten oplopen naar € 2.2 miljoen. Hierin is de extra 10% besparing op de gemeentelijke bijdragen van in totaal € 439.000 per jaar nog niet meegenomen. De opgave is dekking te vinden op dit tekort uit het nieuwe beleid. Het laat ook zien hoe groot het resterende tekort is dat mogelijk uit het P-budget moet worden gecompenseerd.

Hoofdstuk 3 benoemt de doelstellingen, de kaders en uitgangspunten om de bezuinigingen te realiseren en de scherpere beleidsmatige keuzes die gemaakt worden voor 2016. Het geeft inzicht in de gevolgen een beperkte inzet van re-integratiemiddelen als gevolg van de bezuiniging.

In hoofdstuk 4 is de integrale begroting op onderdelen uitgewerkt per wet en beleidsonderdeel. We gaan hier ook kort in op de gevolgen van uittreding door Ten Boer uit de GR Fivelingo.

Tot slot is in de bijlage het INK Jaarplan 2016 (A3) opgenomen met de doelstellingen en de prestatie-indicatoren voor 2016 van de nieuwe uitvoeringsorganisatie Participatiewet.

Effecten van de Participatiewet

Op 1 januari 2015 is de Participatiewet in werking getreden. Tegelijkertijd hebben gemeenten op andere terreinen binnen het sociale domein extra taken (3D) gekregen. Op 1 oktober 2014 is de kwartiermaker benoemd voor de fusie tussen Sociale Werkvoorziening Fivelingo en de Intergemeentelijke Sociale Dienst Noordoost. Doel is om per 1 januari 2016 de organisatie te integreren tot één Gemeenschappelijke Regeling.

Beide organisaties hebben afgelopen maanden hard gewerkt aan samen plannen maken en samen op werken. Dit heeft geresulteerd in een beschrijving van de fusiestappen op hoofdlijnen, neergeslagen in deel 1 van het omvormingsplan, en vervolgens een gezamenlijke toekomstvisie, die is geformuleerd in het omvormingsplan deel 2.

Deel 1 is vastgesteld door de Colleges, vastgesteld door de drie Raden en van advies voorzien door en besproken met beide Ondernemingsraden. Deel 2 is in de MT's van de drie gemeenten besproken, vastgesteld door de opdrachtgroep en in presentatie vorm gedeeld met de Colleges, de drie Raden en beide Ondernemingsraden. De inhoudelijke lijn wordt onderschreven maar het is nog lastig te doorgronden wat dit voor de financiële praktijk betekent. In dit ontwerp-jaarplan maken wij die verdiepingsslag. Wat betekenen de plannen concreet en financieel voor de uitvoeringsorganisatie voor de komende jaren.

De vaststelling van deel 2 van het Omvormingsplan door de Opdrachtgroep op 1 juli 2015, is voorzien van een opdracht om voor 1 september 2015 een budget neutrale, integrale begroting voor de nieuwe uitvoeringsorganisatie Participatiewet op te stellen en consequenties van verminderd budget te beschrijven voor de verschillende doelgroepen.

Tegelijkertijd is een interne werkgroep van de drie gemeenten benoemd, die de huisvestingsscenario's gaat doorrekenen op consequenties voor de gemeenten en met een voorstel komt voor de keuze van huisvesting, tegelijk met de bespreking van deel 2 van het omvormingsplan in de Colleges. Tevens is kennis genomen van de financiële consequenties van de eventuele uittreding van de gemeente Ten Boer uit de GR van Fivelingo.

Waarom een fusie?

De drie Colleges hebben de opdracht tot fusie gegeven vanuit de visie dat één wet vraagt om één uitvoeringsorganisatie. Met het stopzetten van de instroom in de Sociale Werkvoorziening, droogt ook de instroom van nieuw arbeidspotentieel in bestaande afdelingen als Groen, Schoonmaak, Wasserij of Verpakken op. Bedrijfsmatig heeft dit grote gevolgen. Immers bij pensionering, ziekte of overlijden, moet de betreffende afdeling toch zijn contractuele verplichtingen naar de opdrachtgever nakomen. Lukt dit niet, dan zullen al snel nieuwe opdrachten uitblijven en moet een afdeling eerder gesloten worden dan voordat de laatste persoon met pensioen gaat. De drie Colleges hebben gekozen voor de visie dat het werk aan de onderkant van de arbeidsmarkt voor mensen met een beperking, waar mogelijk behouden moet blijven, vanuit een innoverende aanpak. Deze aanpak hebt u kunnen lezen in de omvormingsplannen, deel 1 en 2. Eén aanpak van mensontwikkeling voor de gehele doelgroep onder gelijke voorwaarden, gebaseerd op het minimumloon en zoveel mogelijk ingericht met het reguliere bedrijfsleven. Daar waar mogelijk kunnen afdelingen die kostendekkend zijn door ontwikkelen naar een sociale onderneming of naar een joint venture met een regulier bedrijf. Bemiddeling naar werk is dé kern.

Geen fusie leidt helaas tot versneld afbouw van de SW, omdat er komende jaren onvoldoende financiële middelen zijn om de continuïteit van beide organisaties uit één budget te waarborgen, terwijl de wettelijke taken, als het verstrekken van een uitkering, uitgevoerd moeten blijven worden. Van vernieuwing zal dan geen sprake zijn. Het roer moet om. Werkgevers én de kandidaat zelf staan centraal.

De start van het proces willen de besturen markeren met een bestuurlijke fusie op 1 januari 2016. En aansluitend een zo snel als mogelijke implementatie van een volledige fusie naar één organisatie. De opdracht is om de infrastructuur voor zover efficiënt, effectief en kostendekkend zoveel mogelijk te behouden, waarbij het uitgangspunt is dat we vasthouden aan budgetneutraliteit en dat eventuele tekorten worden bekostigd uit het Participatie budget (P-budget).

Gevolgen voor de begroting

Al eerder dit jaar hebben beide afzonderlijke Gemeenschappelijke Regelingen hun begroting 2016 ingediend. (Er is immers nog niet een formeel fusie besluit, en er kan formeel nog geen integrale begroting worden ingediend).

Omdat met de wijziging van de Wet op de Gemeenschappelijke Regelingen (WGR) de begroting van een GR acht weken voor bespreking in de Raad aanwezig moet zijn bij de gemeenten, zijn deze al voor 1 april aan de Raden aangeleverd. Het doel is om hiermee de Raden tijdige inzicht in de financiële kaders te geven. De budgetten in het Sociaal Domein blijken evenwel in dit overgangsjaar in hoge mate onzeker.

Ook in de afgelopen jaren is gebleken dat de definitieve budgetten BUIG en P-deel, die nu per 1-1-2015 volledig geïntegreerd zijn met het budget Sociale Werkvoorziening, pas bekend worden na Prinsjesdag in het lopende subsidiejaar. Dit late bekend worden heeft er toe geleid dat de huidige accountant van ISD Noordoost heeft verzocht, dat er na Prinsjesdag – bij behoorlijke budgettaire wijzigingen in het lopend jaar – in één keer een begrotingswijziging wordt gedaan voor alle wijzigingen in het lopende jaar. Door deze tussentijdse bijstellingen in het budget en de uitleg over de begrotingswijziging, sluit de jaarrekening beter aan bij de begroting. Via kwartaal en tertiaal rapportages en via overleg met de financiële afdelingen, worden DB, AB, Raden en de gemeenten steeds volledig op de hoogte gehouden van alle budgetwijzigingen en aanpassingen.

In het voorjaar van 2015 hebben beide Gemeenschappelijke Regelingen Fivelingo en ISD Noordoost dus hun individuele begroting opgesteld voor 2016 met de gegevens die op dat moment bekend zijn. Deze begrotingen zijn besproken in de besturen en voor zienswijzen naar de Raden gestuurd. De ontvangen zienswijzen zijn verwerkt door beide Algemeen Besturen. Tevens zijn alsnog de laatst bekende gegevens van de mei circulaire 2015 verwerkt. Op gemeentelijk verzoek is vervolgens de begroting van ISD Noordoost nog zodanig aangepast, dat de tekorten in de meerjarenbegroting van Fivelingo worden opgenomen in de meerjarenbegroting van ISD Noordoost en daar van dekking voorzien vanuit het P-budget. Beide begrotingen zijn op tijd en vastgesteld door AB - voor 1 augustus 2015 - aan de Provincie verzonden. Met deze procedure wordt toezicht van de Provincie voorkomen. En vervolgens hebben we doorgewerkt aan een integrale begroting voor beide organisaties waarvan een eerste proeve nu voor u ligt waarin ook de gemeentelijke taakstelling aan ISD en Fivelingo zijn verwerkt.

De oorspronkelijke begrotingen van ISD Noordoost en Fivelingo, zoals die zijn ingediend op 1 augustus bij de provincie Groningen, laten samen een toenemend verlies zien bij ongewijzigd beleid tot ruim 1,7 miljoen. Op basis van de mei-circulaire zou, als gevolg van sterk dalende WSW-subsidie inkomsten, dit verlies verder kunnen oplopen tot zo'n 2,1 miljoen. De begroting is uiteindelijk kostenneutraal ingeleverd door dit verlies te compenseren uit het participatiebudget. In de praktijk zoeken we naar mogelijke bezuinigingen, om te voorkomen dat de re-integratieactiviteiten stopgezet moeten worden.

In de voorliggende integrale begroting zijn maatregelen verwerkt, gericht op kosten verlaging en omzet verhoging, die moeten bijdragen aan vermindering van het verlies tijdens de afbouw van de sociale werkvoorziening. We verwachten door het '*vliegwieleffect*' van deze maatregelen, de verliezen voor een belangrijk deel terug te brengen. We gaan er van uit dat ook gemeenten zullen bijdragen aan dit vliegwieleffect door het aanbieden van afspraakbanen en waar mogelijk het benutten van kandidaten vanuit de P-wet voor het uitvoeren van gemeentelijke taken.

De verschillende zienswijzen van de gemeenten zijn verwerkt als eenduidige bezuiniging van 10% op de uitvoeringskosten. Vooral om het effect inzichtelijk te maken. Hoewel niet alle gemeenten in hun zienswijze dit voor 2016 al hadden vereist.

Noot van het Dagelijks Bestuur van ISD en Fivelingo

Met de invoering van de Participatiewet op 1 januari 2015 is een periode van transformatie en vernieuwing gestart. Afspraakbanen, geen Wajong en SW meer, meer doen met minder geld én een fusie tussen ISD Noordoost en Fivelingo, met optimale benutting van datgene wat is opgebouwd aan faciliteiten. Een grote uitdaging. Zowel inhoudelijk als financieel. De organisaties zijn zeer opbouwend en coöperatief aan de slag gegaan om de grote bezuinigingen van een antwoord te voorzien. En tegelijk de ombouw ondernemend en effectief te organiseren vanuit de nieuwe gezamenlijke visie. In deze begroting is de 10% bezuiniging op uitvoeringskosten van beide organisaties integraal meegenomen. In de tabellen kunt u de effecten terug zien. Het DB heeft niet de beslissingsbevoegdheid om van de bezuiniging af te zien. Wel wil ze de Raden in gezamenlijkheid vragen deze bezuiniging op uitvoeringskosten in heroverweging te nemen en indien mogelijk op te schorten tot 2019.

1. De vernieuwingen in de Participatiewet

Turbulente tijden

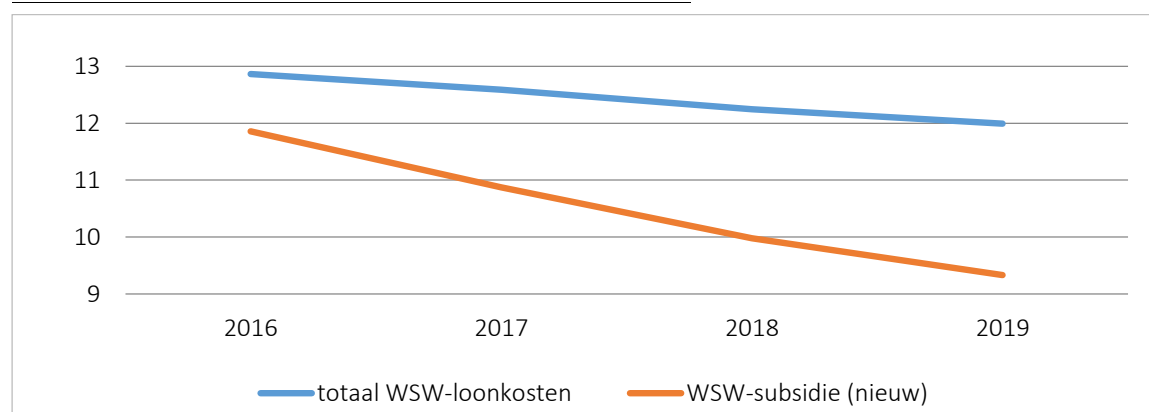
De Participatiewet, zoals die op 1 januari 2015 is ingevoerd, blijkt in de praktijk wat onvoldragen te zijn ingevoerd. In acht maanden tijd zijn er al vele onderzoeken verricht, is er maandelijks gemonitord en zijn er verschillende bijstellingen geweest. Voor de uitvoering zijn het turbulente tijden. Een voorbeeld is de nieuwe 'kostendelersnorm'. Door goede communicatie en 270 persoonlijke gesprekken met alle betrokken huishoudens bij de 'kostendelersnorm' is het gelukt deze per 1 juli 2015 geruisloos in te voeren.

Afloop Sociale werkvoorziening oude stijl

Een van de meest ingrijpende oorzaken van het financieringsprobleem in de sociale zekerheid is de afname van WSW-subsidie. Met deze subsidie worden de WSW-loonkosten gefinancierd. Het tekort tussen subsidie en loonkosten bedraagt gemiddeld zo'n € 3.500 per SE¹ en dit tekort wordt met het jaar groter omdat de subsidie per SE afneemt met € 500 per SE per jaar. Daarnaast gebruikt het Rijk informatie van SEO (Stichting Economisch Onderzoek) die de *blijfkansen* per gemeente heeft berekend op basis van statistische gegevens uit 2012. Voor onze gemeenten gaat SEO uit van een natuurlijke uitstroom (pensionering WIA, overlijden, verhuizen, etc.) van ca. 6%. Dit is 3% meer dan wij nu kunnen waarnemen en waar wij in deze begroting van uitgaan. Dit verschil noemen we *subsidieresultaat*. Het gevolg is dat het subsidieresultaat oploopt van 1 mln. in 2016 naar 2,7 mln. in 2019.

Zie onderstaande grafiek:

Grafiek 1: Afname WSW-loonkosten in relatie tot de afname WSW-subsidie in mln. €

Vanaf het jaar 2022 zullen de lijnen parallel gaan lopen. Pas in de verre toekomst zullen ze elkaar weer raken wanneer er voldoende uitstroom is en als de loonkosten per SE gelijk zijn aan de WSW-subsidie.

De nieuwe uitvoeringsorganisatie Participatiewet heeft opdracht de nieuwe koers uit te zetten. De transformatie vraagt ook ingrepen. Eén daarvan is de WSW-loonkosten te verlagen door het niet verlengen van tijdelijke dienstverbanden in 2016.

¹ SE = sw-aantallen uitgedrukt in standardeenheden c.q. arbeidsjaren

Dit is voor een deel al gebeurd in 2015 zodat na 2016 er geen tijdelijke dienstverbanden meer zijn. Als gevolg hiervan zal de subsidie verminderen, maar het totale verlies neemt per saldo af.

Een andere mogelijkheid is zoveel mogelijk uitplaatsingen naar detacheringsbanen, begeleid werken, werken op locatie of in sociale ondernemingen. De subsidie blijft, maar de omzet stijgt en de operationele kosten dalen. Ook kunnen minder rendabele productie-eenheden worden afgestoten ten gunste van de meer rendabele eenheden. En ten slotte kan er zoveel mogelijk worden bespaard op de operationele uitvoeringskosten door slimmer samen te werken. Het is bij dit alles wel de vraag of de enorme opgave in vier jaar tijd kan worden gerealiseerd. Hulp vanuit de gemeenten is daarbij onontbeerlijk. Bijvoorbeeld door het beschikbaar stellen van arbeidsplaatsen – z.g. afspraakbanen – of door mee te werken aan programma's van kostenreductie, dan wel het niet extra verlagen van de gemeentelijke bijdrage.

Beschut werken

De ontwikkeling van *Beschut werk*, zoals in de Participatiewet omschreven, bereiden we voor, zoals in deel 2 van het Omvormingsplan staat beschreven. Binnen Fivelingo selecteren we de medewerkers die volledig zijn aangewezen op Beschut Werk en niet in staat zijn bij een reguliere werkgever geplaatst te worden. Binnen deze nieuwe setting krijgen deze kandidaten de veiligheid en zekerheid dat ze hun werk tot hun pensioen kunnen voltooien. Het *nieuwe* beschutte werk kan worden ingevuld als er iemand door natuurlijk verloop uitstroomt. Dit kan op twee manieren. Het plaatsen van een geschikte P-wet kandidaat op een afspraakbaan is mogelijk om de betreffende beschutte afdeling op sterkte te houden. Financieel gezien moet het inverdieneffect dan wel omhoog. Tweede mogelijkheid is nieuw Beschut werk in te vullen met kandidaten die daadwerkelijk een indicatie Beschut werk hebben. In dit geval gaat de kandidaat meetellen in het BUIG budget na twee jaar. Immers de BUIG financiering kent de berekening van T-2. Dan kan het volledige uitkeringsbedrag worden ingezet. Echter ook in dit geval is aanvullende financiering nodig om het kostendekkend te maken. Wellicht ontstaat door alleen in deeltijd Beschut werk aan te bieden hier een gunstiger financieel plaatje. We werken dit uit in een business case. Daarnaast verkennen we de mogelijkheden voor beschut werken in buurten en dorpen.

Afspraakbanen

In onze arbeidsmarktregio streven we ernaar dat regionale werkgevers hun aandeel nemen van de landelijke afspraken in het sociaal akkoord. Voor de periode 2015/2016 zijn dat **935** extra banen (waarvan 535 in de markt en 400 bij de overheid). Voor de gehele periode tot en met 2026 zijn dat er 5500.

De nieuwe taak voor invullen van deze 'afspraakbanen' is niet in een dergelijk kort tijdsbestek te realiseren. Deze vraagt veel voorbereiding. Uiteraard in communicatie, om werkgevers en burgers op de nieuwe wetgeving voor te bereiden. Maar ook in bijvoorbeeld het aanpassen van de werkprocessen om de nieuwe Loonkostensubsidies aan werkgevers te kunnen verstrekken vanuit het BUIG budget.

Het zogenoemde '*doelgroepregister*' voor de afspraakbanen moet worden gevuld om over voldoende kandidaten voor een dergelijke baan te kunnen beschikken. Zo zijn de SW-kandidaten met een beëindigd tijdelijk contract bij Fivelingo van rechtswege opgenomen in dit landelijk doelgroepregister. Aan de hand van een wetswijziging geldt dit eveneens van rechtswege voor de schoolverlaters van het Pro / VSO onderwijs. Kandidaten van ISD Noordoost moeten eerst voorgedragen worden voor de keuring bij het UWV. Na goedkeuring kunnen deze eveneens worden opgenomen in het doelgroepregister.

Werk in Zicht

We hebben hard gewerkt aan het informeren van de werkgevers. Zowel in arbeidsmarktregionaalverband, als sub regionaal. De Arbeidsmarktregio van onze 27 gemeenten in Groningen en Noord Drenthe - *Werk In Zicht* - heeft vormgegeven aan de oprichting van het wettelijk verplichte '*Werkbedrijf*'. Dit is de publiek – private samenwerking van vakbonden, werkgeversorganisaties, grote bedrijven en onze arbeidsmarktregio. Binnen *Werk in Zicht* zijn SW bedrijven, UWV en de Werkpleinen vertegenwoordigd. Gezamenlijk is een aanjager afspraakbanen aangesteld, die voor de hele regio werkgevers benadert om banen voor kandidaten met een arbeidsbeperking te realiseren. In de subregio werken we aan het benaderen van het MKB. *Werk In Zicht* is er in geslaagd voor werkgevers *één folder, één no risk polis en één werkwijze* aan te bieden. In de DAL gemeenten beschikt Fivelingo over het gekozen instrument voor het vaststellen van de *loonwaarde, Dariuz*. Fivelingo en ISD Noordoost voegen hun werkgeversbenadering samen in de periode 1 juli tot 1 december 2015.

In onze gemeenten hebben we de eerste loonwaardes vastgesteld en de eerste arbeidscontracten voor een afspraakbaan gesloten. Bij voorkeur zien we dat de werkgever de kandidaat zelf in dienst neemt. Het risico wordt immers met de no-risk polis afgedekt en jobcoaching wordt actief geboden. Toch willen sommige werkgevers graag ontzorgd worden rond deze contracten. Voor die situaties willen we graag de BV Jobber inzetten als werkgever en detacheerder.

ISD Noordoost en Fivelingo werken al nauw samen rond de afspraakbanen. De kandidaten van wie het tijdelijk contract bij Fivelingo niet kon worden verlengd zijn opgevangen in het gezamenlijke *mobilitéitscentrum*. Na het doorlopen van de WW periode is menig een al aan de slag op een vrijwilligersplek. Voor enkele mensen is een afspraakbaan mogelijk.

Sociale ondernemingen

De Participatiewet vraagt vooral om het creëren van *extra werkgelegenheid* en extra banen voor mensen met een arbeidsbeperking of een specifiek talent. Naast het Sociaal Akkoord, waarin werkgevers aan zet zijn, hebben we in onze visie de ontwikkeling van *sociale ondernemingen* benoemd. Enerzijds willen we werkgevers interesseren voor deze nieuwe vorm van ondernemen. Een mooi visioen daarbij is dat over 10 jaar veel zichzelf respecterende ondernemers een sociale onderneming naast hun eigen bedrijf hebben of zijn als hun bedrijf. Anderzijds willen we onderzoeken of onderdelen van het oude SW bedrijf kunnen doorontwikkelen tot een zelfstandige sociale onderneming. Dan wel nauw kunnen samenwerken met een bedrijf in een *joint venture*. Fivelingo kent hier al mooie voorbeelden van.

Samen werken aan re-integratie

Beide organisaties vergelijken hun *re-integratie* producten met elkaar en beoordelen ze gezamenlijk op efficiency, resultaat en kosten. Daarnaast kijken we naar wat de verschillende doelgroepen nodig hebben. Bijvoorbeeld: wat kunnen kandidaten zelf bijdragen. Inzet van re-integratie gebeurt alleen in die gevallen waarin ontwikkeling haalbaar is en mensen stuurman van eigen leven kunnen en willen zijn en de arbeidsmarkt kunnen bereiken.. *Maatwerk*, om mensen arbeidsfit te krijgen, vinden we belangrijk. Verschillende mensen vragen verschillende producten. Mits financieel haalbaar zullen we een divers aanbod handhaven.

De vorming van een uitvoeringsorganisatie Participatiewet 2015

De MT's van Fivelingo en ISD Noordoost vergaderen regelmatig samen en vanaf half september wordt dit regulier. Al werkende groeien onze organisaties naar elkaar toe. Er is belang bij definitieve besluitvorming. Daarom wordt een bestuurlijke fusie per 1-1-2016 aan de Raden voorgelegd. Samen zetten we onze schouders onder de realisering van de toekomstvisie. De integrale begroting kan daar zeker aan bijdragen om die besluitvorming te versnellen.

De omvorming volgens de nieuwe visie is al ingezet. De opmaat voor keuzes die gemaakt worden. En het is spannend. Het verlies van arbeidskrachten door natuurlijk verloop en verlies van tijdelijke werknemers, geeft druk op de verschillende afdelingen van Fivelingo. Hoe snel kan de nieuwe werkwijze met joint ventures, sociale ondernemingen en afspraakbanen vorm krijgen? Zijn er in het doelgroepregister überhaupt voldoende kandidaten die geschikt zijn voor bijvoorbeeld schoonmaak en groen. Kan de uitvoeringsorganisatie Participatiewet voldoende opbrengst genereren conform deze integrale begroting? Hoe steken we de ombouw aan de vork? Wanneer is een onderdeel in staat, onder leiding van een ondernemer, zelfstandig verder te gaan. Hoe overbruggen we de vermindering van inkomsten als een onderneming zelfstandig verder gaat? Hoe garanderen we het werk voor onze doelgroepen? Om antwoord te geven op deze vragen werken we gezamenlijk aan eenduidige business cases.

We zijn ons ervan bewust dat we voorzichtig met onze mensen en onze opgebouwde goodwill moeten zijn. Omvorming vraagt tijd en studie op haalbaarheid. En intussen blijft de winkel gewoon open. We houden onze dagelijkse dienstverlening aan 1650 huishoudens met een uitkering, 600 huishoudens zonder uitkering en 500 SW medewerkers die aan het werk zijn. Op dit moment zijn er 100 detacheringen van SW medewerkers gerealiseerd en zijn er 4 kandidaten op een afspraakbaan geplaatst vanuit het nieuwe doelgroep register. Het vraagt professioneel jongleren om alle bordjes in de lucht te houden. Wij rekenen hierbij op steun en begrip van gemeenten.

2. Financieel meerjarenoverzicht

Integrale begroting in meerjaren perspectief

Tabel 1a: integrale begroting 2016 met cijfers maart '15 (in € x 1.000)

BEGROTING (cijfers maart '15)	2016	2017	2018	2019
Lasten				
- Personeelskosten	4.943	5.001	5.060	5.120
- Materiele kosten	3.289	3.279	3.265	3.231
- WSW-loonkosten	12.781	12.320	11.873	11.489
- Inkomen	22.582	22.582	22.582	22.582
- Werk-deel	2.519	2.519	2.519	2.519
- Kinderopvang	78	78	78	78
- Participatie en Armoedebelief	2.100	2.100	2.100	2.100
Totaal lasten	48.291	47.878	47.476	47.118
Baten				
- Opbrengsten productie/detachering	3.935	3.694	3.582	3.479
- Overige opbrengsten	219	190	190	190
- Bijdragen gemeenten	4.386	4.481	4.527	4.580
- WSW-Subsidie Rijk (oud)	11.697	10.922	10.363	9.841
- Totaal baten uitkeringen	22.582	22.582	22.582	22.582
- Bijdrage Re-integratie (Werkdeel)	2.518	2.518	2.518	2.518
- Bijdrage gemeenten kinderopvang	78	78	78	78
- Bijdrage Bijzondere Bijstand	2.100	2.100	2.100	2.100
Totaal baten	47.515	46.565	45.940	45.368
Correctie verlies resultaat SW	-776	-1.313	-1.536	-1.750
- Restant Re-integratie (Werkdeel)	1.742	1.205	982	768
Resultaat (gepresenteerd maart '15)	-	-	-	-

Bovenstaande begroting is de integratie van twee begrotingen bij ongewijzigd beleid op basis van informatie in maart 2015. Het verlies van de sociale werkvoorziening is opgenomen als stelpost, die verrekend is met het P-budget, waardoor het feitelijk ten koste gaat van de re-integratieactiviteiten. In onderstaande tabel is de meicirculaire 2015 verwerkt. Hierdoor zien we het tekort oplopen tot € 2,2 miljoen.

Tabel 1b: effect mei-circulaire op de begroting 2016 met cijfers maart '15 (in € x 1.000)

Effect mei-circulaire '15	2016	2017	2018	2019
Effect meicirculaire '15				
- WSW-Subsidie Rijk (nieuw)	11.859	10.874	9.980	9.328
- WSW-Subsidie Rijk (oud)	11.697	10.922	10.363	9.841
- Totaal baten Werkdeel (nieuw)	2.686	2.802	3.008	3.089
- Totaal lasten Werkdeel (nieuw)	2.686	2.802	3.008	3.089
Totaal aanpassingen	162	-48	-384	-513
Te realiseren besparingen (na mei '15)	-614	-1.361	-1.920	-2.263
Resultaat na mei-circulaire '15	-	-	-	-

In onderstaand tabel is vervolgens het maximale effect van de 10% bezuiniging op de uitvoeringskosten door de gemeenten verwerkt, als alle gemeenten die opleggen (afgezien van de verschillende zienswijzen). Het tekort loopt nu op tot € 2,7 miljoen is 2019.

Tabel 2a: integrale begroting 2016 met cijfers maart '15 met de effecten meicirculaire en 10% taakstelling (in € x 1.000)

BEGROTING (+ meicirculaire en taakstelling)	2016	2017	2018	2019
Lasten				
- Personeelskosten	4.943	5.001	5.060	5.120
- Materiele kosten	3.289	3.279	3.265	3.231
- WSW-loonkosten	12.781	12.320	11.873	11.489
- Inkomen	22.582	22.582	22.582	22.582
- Werk-deel	2.686	2.802	3.008	3.089
- Kinderopvang	78	78	78	78
- Participatie en Armoedebeleid	2.100	2.100	2.100	2.100
Totaal lasten	48.459	48.162	47.966	47.688
Baten				
- Opbrengsten productie/detachering	3.935	3.694	3.582	3.479
- Overige opbrengsten	219	190	190	190
- Bijdragen gemeenten	4.386	4.481	4.527	4.580
- WSW-Subsidie Rijk (nieuw)	11.859	10.874	9.980	9.328
- Totaal baten uitkeringen	22.582	22.582	22.582	22.582
- Bijdrage Re-integratie (Werkdeel)	2.686	2.802	3.008	3.089
- Bijdrage gemeenten kinderopvang	78	78	78	78
- Bijdrage Bijzondere Bijstand	2.100	2.100	2.100	2.100
Totaal baten	47.845	46.801	46.046	45.425
Te dekken verlies	-614	-1.361	-1.920	-2.263
+ verlaging gem. bijdrage FIVELINGO	-33	-33	-33	-33
+ verlaging gem. bijdrage ISD (10%)	-405	-405	-405	-405
Totaal te dekken verlies	-1.053	-1.800	-2.358	-2.702
Resultaat	-	-	-	-

Toelichting:

- De met de kleur **rood** aangebrachte markering betreft de gewijzigde Rijkssubsidie WSW die ten opzichte van de oorspronkelijke begroting ca. 3% harder daalt dan de verwachte uitstroom WSW. Dit vergroot het tekort.
- De met de kleur **groen** aangebrachte markering betreft het Werkdeel uit het Participatiefonds dat ten opzichte van de oorspronkelijke begroting is toegenomen. Daar staan extra wettelijke taken tegenover. Het budget is hiertoe gelabeld. Deze mutatie is dus kostenneutraal.
- De met de kleur **geel** aangebrachte markering is de extra taakstelling door de gemeenten op de uitvoeringskosten van de sociale dienst en sociale werkvoorziening. Dit leidt tot een groter tekort.
- De met de kleur **oranje** aangebrachte markering is het saldo van kosten en baten na verwerking van alle mutaties. De opgave is om dekking te vinden voor dit verlies uit extra kostenbesparingen dan wel een toename van de opbrengsten.

Dekking van het verlies

De ingediende begrotingen 2016 vertoonden een tekort, gecompenseerd tot nul met het re-integratiedeel uit het P-budget (voor zolang toereikend en met als gevolg dat er niet langer arbeidsbemiddeling en re-integratie kan worden uitgevoerd). In onderstaande tabel zijn de posities opgenomen die nog nader moeten worden uitgewerkt. Deze dienen als indicator voor de te leveren besparingen (zie voor de gevolgen van het Participatiefonds de nadere uitwerking op blz. 22).

Tabel 2b: opgave voor de te leveren dekking van het tekort in de begroting (in € x 1.000)

OPGAVE	2016	2017	2018	2019
Te realiseren besparingen (mei circ. '15)	-614	-1.361	-1.920	-2.263
+ Extra: 10% verlaging gem. bijdragen	-439	-439	-439	-439
Nog te dekken verlies	-1.053	-1.800	-2.358	-2.702
Nieuwe begroting				
- Geplande mindere kosten	297	198	206	257
- Geplande meer opbrengsten*	94	206	244	256
Geplande besparingen	391	403	451	512
Nog te realiseren dekking na begroting	-661	-1.396	-1.907	-2.189
Dekking				
- Extra uitplaatsingen**		200	300	400
- Minder inkoop re-integratie	100	200	300	400
- Minder personeel uit P-deel		100	100	200
- Archief en P&O in eigen beheer*		150	200	200
- Minder huisvestingskosten*	100	200	300	400
- nog te realiseren dekking***	461	546	707	589
Totaal dekking	661	1.396	1.907	2.189

De risico's in deze begroting worden als volgt gekenmerkt:

* = gemiddeld risico: aan de besparingen zijn condities verbonden die nog niet zijn zeker gesteld.

** = hoog risico: de condities van deze besparing zijn onzeker en moeten worden uitgewerkt in businesscases.

*** = extra hoog risico: dekking voor deze te realiseren besparing is nog niet gevonden! (uit het P-budget?)

De geplande extra opbrengsten zijn alleen te realiseren indien het verloop van de SW kostenneutraal wordt gecompenseerd door andere werknemers of door middel van automatisering.

In deze integrale begroting verwerkt de nieuwe uitvoeringsorganisatie Participatiewet de effecten van de mei circulaire (extra bezuinigingstaakstelling), de extra 10% taakstelling door de gemeenten op de uitvoeringskosten, de laatst bekende ontwikkelingen door overlijden, beëindiging tijdelijke contracten en natuurlijk verloop van medewerkers, de in te zetten maatregelen voor kostenverlaging en omzetverhoging.

Tevens rekenen we met een besparing op de huisvestingskosten. Het is een essentieel onderdeel van de fusie om de twee organisaties in één pand onder te brengen om zodoende kosten te kunnen besparen.

Door de dienstverlening rond archief (werkleerproject) en P&O in eigen beheer te doen is eveneens een behoorlijke bezuiniging mogelijk. Met al deze elementen – nog niet volledig ingecalculiseerd in 2016 - ontstaat voor 2016 een begroting waarbij nog voor € 661.000 aan dekking moet worden gevonden.

Het toenemende verlies wordt voor ook veroorzaakt door de opgelegde taakstelling om extra te bezuinigen op de uitvoeringskosten van de sociale dienst, terwijl het bestand tijdens de economische crisis met ruim 30% is toegenomen bij gelijkblijvende uitvoeringskosten.

De genoemde besparingen zijn opgenomen als ronde bedragen, en dienen exacter te worden uitgewerkt. Overigens worden de budgetten 2016 nog minimaal drie maal bijgesteld. Namelijk in september 2015, voorjaar 2016 en september 2016 (na Prinsjesdag).

Als beide organisaties grotendeels in het gebouw aan de Fivelpoort worden gehuisvest, kunnen de huisvestingslasten voor de uitvoeringsorganisatie Participatiewet flink omlaag. De frontoffice van de uitvoeringsorganisatie kan dan in de verschillende gemeenten op locatie operationeel zijn. Uiteraard vraagt het enige tijd voordat we dit gerealiseerd hebben. Nadeel is dat de huurinkomsten voor de gemeenten, voor de indertijd voor het Werkplein gerealiseerde nieuwbouw, sterk afnemen. Kan het gebouw aan de Singel opnieuw verhuurd worden? Het huidige huurcontract loopt tot medio 2018. We nemen in de besparingsmaatregelen hier al een voorschot op.

De meerjarenbegroting geeft een grote daling van de SW subsidies binnen het P-deel aan. Om die daling te kunnen opvangen, zijn bezuinigingen nodig. De verdeling van deze bezuinigingen treft u in deze begroting aan. Na instemming met de begroting, is de opdracht en de uitwerking daartoe aan beide organisaties en straks aan de nieuwe uitvoeringsorganisatie Participatiewet.

In de **bijlage 1** treft u het *INK jaarplan 2016* in A3 formaat van de nieuwe uitvoeringsorganisatie Participatiewet aan. Door intensief aan de doelstellingen te werken, verwachten we dat de kosten voor de jaren 2017, '18 en '19 omlaag kunnen én dat de opbrengsten kunnen stijgen.

Risico: We merken hierbij op dat de tekorten door de bezuiniging op de SW, onder gelijk blijvende omstandigheden - dus als *we niets doen* - , op termijn niet zonder consequenties uit het P-budget kunnen worden opgevangen. Een nog verdere ombouw van beleid is dan noodzakelijk. Hierbij blijft aandacht voor de wettelijke taak van arbeidsbemiddeling voor jongeren nodig.

Het blijft een *politieke keuze* of arbeid en arbeidsbemiddeling voor *mensen met een arbeidsbeperking* en mensen aan de *onderkant van de samenleving* een plaats in onze samenleving verdient. Als de politiek hier ja tegen zegt, dan is aanvullende financiering vanuit de gemeenten ook in de toekomst nodig.

3. De doelstellingen voor 2016

3.1 Doelstellingen 2016 (zie bijlage 1, INK jaarplan 2016)

1. We houden de budgetten binnen de financiële kaders van de gemeenten. Bij gelijkblijvend kandidaten aantal een budgetresultaat van 100% op het P-deel, het minimale loon en de uitvoeringskosten. Het tekort op het BUIG budget proberen we zo laag mogelijk te houden door handhaving en uitstroom naar werk.
2. Stabilisatie kandidatenbestand P-wet, ondanks nieuwe doelgroepen.
3. Standcijfer P-wet Dossiers 1-1-2017, totaal 1650 huishoudens

< 27 jaar(40-100)	200
0-40% belastbaar	400
40-80% belastbaar	700
80-100% belastbaar	250
loaz/loaw/ Bbz	100

 Standcijfer SW werknemers per 1-1-2017

Beschut werk	200
Intern werk	106
Gedetacheerd	154
4. Uitstroom kandidaten P-wet naar

Regulier werk	250
Deeltijdwerk	400
BBL banen	25
Afspraakbanen	50
Werk met LKS	25

 Uitplaatsing:

SW werknemers	30	(dat is alles behalve Beschut werk)
---------------	----	-------------------------------------
5. Natuurlijk verloop Participatie / vrijwilligerswerk
6. Bevorderen sociale ondernemingen en joint ventures. Door ontwikkelen kansrijke afdelingen binnen de SW.
7. Maatschappelijke bijdrage voor jongeren < 27 jaar.
8. Veilige basis zijn voor kwetsbare mensen die langdurig bij ons zijn.

3.2 Dienstverlening

Er zijn twee doelgroepen voor de dienstverlening vanuit de Participatiewet: Burgers en Bedrijven.

Dienstverlening aan burgers

Binnen de groep Burgers maken we onderscheid tussen mensen die wél en mensen die niet de mogelijkheden hebben om (op termijn) regulier aan het werk te gaan. In ons bestand zijn de kandidaten ingedeeld naar de mogelijkheid om een bepaald percentage van het minimumloon te verdienen. Het gaat hierbij over de mate van belastbaarheid voor regulier werk. Uiteraard verschilt deze belastbaarheid per type werk (vergelijk WIA en Wajong). De uiteindelijke loonwaarde wordt vastgesteld op de feitelijke werkplek. Voor de groep die van 80-100% belastbaar zijn, zullen we vooral arbeidsbemiddeling inzetten. Veelal in groepen om het zo efficiënt mogelijk te doen. Voor de groep 40-80% belastbaar voor werk zullen we alleen re-integratie instrumenten inzetten als er duidelijk sprake is van ontwikkelmogelijkheden. Voor de groep 0-40% is er weinig dienstverlening, totdat een keuze is gemaakt voor nieuw Beschut werk en eventueel een nieuwe opdracht voor arbeidsmatige dagbesteding. De bemiddeling naar vrijwilligerswerk zullen wij overlaten aan andere organisaties die in het kader van WMO of andere geldbronnen worden gesubsidieerd. Deze doelstellingen zijn al aangepast aan de bezuinigingen op pagina 22 en zullen meer onder druk komen als er meer beroep op het P-budget wordt gedaan.

Dienstverlening aan bedrijven

De dienstverlening aan bedrijven bestaat uit de ondersteuning en facilitering bij het bieden van kansen aan mensen met een beperking of een afstand tot werk. De dienstverlening aan burgers bestaat uit verschillende activiteiten die erop gericht zijn dat zoveel mogelijk mensen bij reguliere bedrijven aan de slag gaan en het arbeidsvermogen van mensen zoveel mogelijk wordt benut. Arbeidsbemiddeling staat voorop, re-integratie komt op de tweede plaats.

Bij het bieden van de dienstverlening gaan we duurzame relaties aan met partners in onderwijs en bedrijfsleven en maken we gebruik van de mogelijkheden van 'Social Return On Investment' (SROI). Hierbij zijn we afhankelijk van de inkoopafdelingen van gemeenten (over hoe SROI in de aanbestedingen staat omschreven en kan worden geeffectueerd), van bedrijven (over hoe de SROI paragraaf in de verkregen opdracht daadwerkelijk wordt ingevuld) en van de snelheid in het proces (wordt er op tijd contact opgenomen om geschikte kandidaten te vinden en voor te bereiden).

3.3 Kaders en uitgangspunten om de bezuinigingen te realiseren

De krimpende budgetten leiden tot scherpere keuzes in dienstverlening. De inzet van middelen gebeurt per gekozen doelgroep, opdat een optimaal resultaat bewerkstelligd wordt.

Werk - en preventie van schulden - geeft (veel) kracht / zelfredzaamheid. Veel mensen met een uitkering hebben schulden. In ons bestand toch wel 60%. Ook onze SW medewerkers zijn niet onbekend met leningen en achterstanden in betaling. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat een schuldenvrij leven een hogere veerkracht geeft bij de normale tegenslagen in het leven en derhalve een grotere zelfredzaamheid. Met schulden is de kans om aan het werk te komen veel geringer dan zonder. Dat is een belangrijke reden dat we

met de VKB samenwerken. Samen met de VKB en de gemeenten willen we vormgeven aan het project 'terugdringen bronheffing' en 'terugdringen beschermingsbewind'. Daarnaast is in onze werkwijze de preventie van schulden en het oplossen van kleine schulden opgenomen.

Werkgevers zijn leidend bij de keuze van re-integratie projecten. Bij een studiedag rond succesvolle projecten van verschillende subregio's binnen *Werk In Zicht*, blijkt dat Leidende werkgevers (de werkgever op kop) bij projecten, één van de werkzame principes bij succesvolle projecten is. Derhalve hebben wij besloten alleen nog re-integratie projecten te ondersteunen waarbij de werkgever leidend is. Onze nauwe samenwerking met EZ is in 2015 uitgebouwd naar mee vormgeven van de plannen rond de '*Economic Board*' en als projectleider meewerken in de uitvoering van deze projecten. De ontwikkeling van concrete sociale ondernemingen zijn ingebracht voor subsidiëring. EZ medewerkers zoeken actief mee naar geschikte ondernemers.

We benutten optimaal wetenschappelijk effectief gebleken interventies in onze werkwijze. We volgen de laatste ontwikkelingen van onderzoek naar succesvolle arbeidsbemiddeling en re-integratie, onder andere via onze brancheorganisaties Divosa, Cedris en SBCM.

Samenwerking in de arbeidsmarktregio *Werk in Zicht*, waaronder het *Werkbedrijf*, leidt tot gezamenlijke arbeidsmarktbeleid, gezamenlijke producten, werk creatie en afspraakbanen. En derhalve tot kostenreductie. Subsidieaanvragen voor Europese fondsen en sectorplannen zijn veelal voorbehouden aan de arbeidsmarktregio. Gezamenlijke planvorming en uitvoering is daarvoor noodzakelijk.

3.4 Scherpere keuzes in de uitvoering

Het geringere Participatie budget leidt tot scherpere keuzes waar we wel of juist geen aandacht aan kunnen besteden. De filosofie van 'iedereen doet mee', zal in de uitvoeringspraktijk niet langer houdbaar zijn. Niet alleen financieel is er sprake van een ombouw, ook inhoudelijk is daardoor transformatie nodig. Het beleid is om mensen eerst te bemiddelen naar werk. Voor degenen met een arbeidsbeperking is dat naar een afspraakbaan. Als dit niet lukt, zijn mensen aangewezen op vrijwilligerswerk. Nieuw Beschut wordt ingezet voor degenen die minder dan 40% van het minimumloon kunnen verdienen en een indicatie beschut werk kunnen krijgen van het UWV, echter uitsluitend binnen de kaders van de financiële ruimte. We lichten dit hieronder kort toe.

Bemiddeling naar Werk

De doelgroep binnen de Participatiewet, die binnen een jaar in staat is de reguliere arbeidsmarkt te bereiken, zal alleen nog ondersteund worden met voorlichting en training op het snel bereiken van die arbeidsmarkt. We noemen dit arbeidsbemiddeling. Voorlichting over de arbeidsmarkt, sollicitatietrainingen, werknemersvaardigheden oefenen en testen zijn instrumenten die we bij de start van de uitkering, veelal groepsgewijs, zullen inzetten. Eigen verantwoordelijkheid en eigen inzet van de kandidaat zijn leidend. Gemotiveerde kandidaten brengen we graag in aanraking met werkgevers voor snelle korte kennismakingsgesprekken en werkervaring. Dit zijn de bemiddelingsinstrumenten. Waar mogelijk wordt in contact met de toekomstige werkgever besproken of een functietraining of een BBL opleiding toegevoegde waarde heeft voor werkgever en kandidaat. Gezamenlijke (financiële) inzet van kandidaat, werkgever en nieuwe uitvoeringsorganisatie is dan de eigentijdse wijze van financieren en organiseren van opleidingstrajecten.

Bemiddeling naar 'Afspraakbanen'

Met het stopzetten van de instroom in de Sociale Werkvoorziening per 1-1-2015 is de transformatie naar de nieuwe werkwijze feitelijk gestart. Immers de doelgroep van mensen met een arbeidsbeperking of mensen met een speciaal talent blijft. Het VSO / PRO onderwijs en het RENN 3 en 4 onderwijs heeft immers steeds weer nieuwe leerlingen, die als ze 16, 17, 18 jaar worden in veel gevallen het liefst aan het werk gaan. De nieuwe opdracht is dit mogelijk te maken bij reguliere werkgevers. In combinatie met de joint ventures en sociale ondernemingen die we vanuit de huidige SW kunnen door ontwikkelen. Ook deze kunnen plaats bieden aan kandidaten met een arbeidsbeperking. Door deze nieuwe toestroom van kandidaten zijn we waarschijnlijk in staat bepaalde infrastructuur kostendekkend te houden. Het accent zal liggen op de bedrijfsmatige aanpak, met aandacht voor de mensontwikkeling van het individu. We verwachten dat sociale ondernemingen - ondernemingen die een bepaald maatschappelijk probleem willen oplossen hand in hand met ondernemen - in Nederland in deze transformatie een grote rol zullen spelen.

Re-integratie

De beperkte re-integratiemiddelen vragen om een gerichte inzet. We willen hier de adviezen van Jouke van Dijk, hoogleraar arbeidsmarkt Groningen, volgen. We zetten alleen nog re-integratiemiddelen in als iemand in staat is de huidige arbeidsmarkt te bereiken en opleiding of het ondersteuningspakket daadwerkelijk leidt tot een plaatsing bij een werkgever. Hierboven is al kort genoemd dat we dat bij voorkeur zullen doen in samenwerking met de kandidaat en de werkgever. Beperkte ruimte blijft er voor kandidaten die echt een beroepsopleiding nodig hebben. Vergelijk de succesvolle ervaringen die we hebben opgedaan met onze mobiliteitscentra.

Vrijwilligerswerk

Voor mensen die de arbeidsmarkt niet kunnen bereiken, is vrijwilligerswerk een goed alternatief. De nieuwe uitvoeringsorganisatie heeft geen taak in de bemiddeling naar vrijwilligerswerk. Door samenwerking met WMO organisaties wordt burgers wel de weg gewezen, waar mogelijkheden zijn.

Beperkte inzet van Nieuw Beschut werk

We geven de afbouw van de sociale werkvoorziening gericht vorm, door de mensen binnen de SW te selecteren die expliciet zijn aangewezen op Beschut werk, omdat zij niet in staat zijn bij een reguliere werkgever beschermde taken uit te voeren. Dit zullen rond de 200 medewerkers zijn. De portfolio van de medewerkers omvat de onderbouwing van deze aanwijzing (Dariuz testen en assessment, verklaringen van arts, beoordeling werkleiders enzovoorts).

De overige medewerkers zijn al of worden in de komende vijf jaar uitgeplaatst (een toename van 30 medewerkers per jaar). Uit ervaringsgegevens blijkt dat van de groep uitgeplaatste medewerkers er jaarlijks weer een aantal terugkeren. Omdat bijvoorbeeld het werk ophoudt, het bedrijf failliet gaat of er een conflict ontstaat enzovoorts. In dat geval bieden we de kandidaat een vangnet.

Voor intern Beschut werk zijn productieopdrachten nodig. Verpakken, Elektronica, Schoonmaak, Atelier-werkzaamheden, Stofferen zijn vormen van Beschut werk waarmee we inkomen kunnen genereren. Afgelopen jaren leert de ervaring dat per jaar gemiddeld € 5.500 per medewerker kan worden verdiend. Bij gelijkblijvende

overhead (huisvesting en begeleiding) betekent dit een structureel tekort op Beschut werk. We werken aan een business case waarbij we omzetverhoging en kostenverlaging tegen het licht houden. Zie hoofdstuk 1.

Door natuurlijk verloop, 3% per jaar, zal de zittende doelgroep Beschut werk afnemen. Het P-budget wordt jaarlijks verlaagd met afnemende subsidie met € 500,- per SE per jaar voor bestaande SW- medewerkers (is € 5.100 per SE in 2016) en jaarlijks verhoogd met een bedrag van € 8.500 voor twee tot drie nieuwe kandidaten voor Beschut werk. Samen met Loonkostensubsidie uit het BUIG budget voor Beschut werk, kunnen dan plekken gecreëerd worden voor nieuwe kandidaten. Om de afdeling continuïteit te bieden kunnen we tijdelijk afspraakbanen inzetten of werkervaring bieden aan nieuwe kandidaten in de P-wet. Nieuw beschut werk kan voor 2 of 3 kandidaten per jaar worden aangeboden. Een indicatie van het UWV is dan noodzakelijk. Zoals uit onderstaande tabel blijkt, vraagt dat € 4.000 per kandidaat nog te vinden subsidie. Omdat dit komende twee jaar nog niet of mondjesmaat zal gaan spelen – immers er is een geringe uitstroom door pensionering – geeft dat ons in de transformatie de tijd deze nieuwe opzet door te rekenen en met de gemeenten te bespreken op haalbaarheid. De transformatie is gestart, maar zal zeker nog vijf tot tien jaar duren.

Tabel 3: kosten Beschut Werk (in €)

BESCHUT WERK (2016)	Nieuw	WSW 2016
Inkomsten		
- Subsidie (loon) uit BUIG resp SW	15.000	25.100
- Subsidie (begeleiding)	8.500	
- Inkomsten uit werk	5.500	5.500
totaal inkomsten	29.000	30.600
Uitgaven		
- Loonkosten	24.000	24.000
- Overhead (begeleiding en huisvesting)	9.000	9.000
totaal uitgaven	33.000	33.000
Saldo	-4.000	-2.400

Toelichting: De tabel in deze begroting bevat de *feitelijke* cijfers van de huidige SW medewerkers.

Aan de hand van een business case Beschut kan in 2016 of 2017 besloten worden of de uitvoeringsorganisatie Participatiewet dit Beschutte Werk kostendekkend kan realiseren. Een bijdrage van de gemeenten voor dit werk zal dan noodzakelijk blijven. Ook binnen de huidige sociale werkvoorziening is dit immers de doelgroep die in staat is 10-40% van het minimumloon te verdienen. Een bijdrage naar vermogen. En tegelijk een bijdrage waar de mensen zelf heel trots op zijn en die hun leven een zinvolle invulling geeft.

De uitvoeringsorganisatie Participatiewet levert een bijdrage door lagere kosten en - waar mogelijk - een hogere omzet per persoon. De gemeenten door in 2016 budget te vinden voor de opbouw van plekken nieuw Beschut werk op basis van het BUIG budget. Door de telling T-2 worden deze kosten pas twee jaar later gefinancierd in het BUIG budget. Voorfinanciering voor twee jaar is dus nodig, evenals tekortfinanciering. Tekortfinanciering zou per jaar € 40.000,- vragen voor 10 kandidaten. Naast de overbrugging van de twee jaar. In de business case Beschut werk werken we verdere voorstellen nader uit.

Doen we dit niet, dan verdwijnt op termijn het Beschutte werk. De gevolgen daarvan zijn lastig te calculeren. Globaal kunnen we stellen dat er jaarlijks 60 burgers een beroep doen op de SW en de Wajong in de afgelopen jaren. Dit aantal ontstaat hoofdzakelijk door de schoolverlaters van het Pro / VSO in ons gebied en de schoolverlaters van het RENN 3 en 4 onderwijs en het Pro / VSO in de stad Groningen. Daarnaast door burgers die door ziekte of een ongeluk arbeidsongeschikt raken. We stellen dat van die 60 per jaar er 25 geplaatst kunnen worden met een afspraakbaan, 15 helemaal niet in staat zijn te werken, 10 het meest gebaat zijn bij arbeidsmatige dagbesteding en 10 een beroep willen doen op Beschut Werk.

Wanneer we voor de 10 mensen Beschut werk en de 10 arbeidsmatige dagbesteding geen extra budget hebben om een beschutte plek te realiseren, dan zal dat leiden tot thuiszitten en waarschijnlijk verveling. En mogelijk tot overlast in allerlei verschillende vormen.

Ook in het huidige bestand van ISD Noordoost zijn kandidaten, die tot zeer geringe arbeidsbelasting in staat zijn. Het zou aanbeveling verdienen bijvoorbeeld de mensen tot 50 jaar een Beschutte deeltijd plek te bieden, dan wel een voldoening biedende vrijwilligersplek. Dit om maatschappelijke last te voorkomen.

Volledige werkweken zijn niet haalbaar en ook niet opportuun bij een geringe belastbaarheid. Wel is het belangrijk dat mensen zich gewaardeerd voelen en ergens verwacht worden. Hierboven is een voorzichtig voorbeeld gegeven van de kosten van 10 kandidaten Beschut werk (4000 € per kandidaat fulltime). Het onderwerp arbeidsmatige dagbesteding laten we in dit stadium buiten beschouwing.

Inzet van 'ontschot' P-budget

Naast de salarissen voor de SW medewerkers wordt uit het P-budget de re-integratie van P-wetters (voorheen Wwb) betaald. Ook een deel van het personeel dat deze re-integratie uitvoert, wordt uit het P-budget betaald. Bij minder budget moeten we kritisch kijken naar al deze uitgaven, zoals hiervoor reeds vermeld. Jaarlijks beoordelen we iedere inkoop van re-integratie op zijn effectiviteit en resultaat.

Afgelopen jaren is bij beide organisaties al veel geïnvesteerd in efficiency en effectiviteit. Tegelijk is het bestand van huishoudens met een uitkering sinds 1 januari 2013 met ruim 30% toegenomen. Toch zijn er nog meer bezuinigingen nodig.

Uit financieel oogpunt is bezuinigen op re-integratie-personeel dus noodzakelijk. Dit zal moeten plaatsvinden met ingang van 1 januari 2017. De voorzichtige daling van het klantenbestand is ingezet per 1 mei 2015. We hopen dat de groei van de economie en de werkgelegenheid de komende jaren doorzet. En tevens dat de plannen in samenwerking met EZ en de *Economic Board* leiden tot meer werkgelegenheid door de plannen voor werkcreatie. Zodat de bezuiniging op personeel (zie tabel) samenvalt met het dalend bestand.

ISD Noordoost heeft afgelopen jaren veel projectsubsidie verworven op re-integratie. Denk aan de gelden voor Crisis de Baas, de Versnellingsagenda (beide subsidies van de Provincie), ESF gelden voor de Inzet (vijf jaar lang), Jeugdactieplannen 1 en 2 (via de arbeidsmarktregio en het Ministerie), het Mobiliteitscentrum voor Aldel (gemeente Delfzijl, Ministerie en Provincie), ESF gelden komende zes jaar (via de arbeidsmarktregio) onder andere voor Route Arbeid en BBL banen.

Veel van deze subsidies vragen cofinanciering en een behoorlijke administratie. Basisbezetting om dergelijke subsidiemogelijkheden te ontdekken, inhoudelijk te bedenken, aan te vragen, uit te voeren, te realiseren en af te rekenen is noodzakelijk. Door te veel bezuinigingen kan een negatief multiplier effect ontstaan.

De nieuwe uitvoeringsorganisatie Participatiewet zal komende jaren dit werk voortzetten. Re-integratie mogelijkheden in eigen huis benutten we optimaal, maar we zullen die net zo scherp tegen de lat van effectiviteit en resultaat leggen als externe projecten.

De uitvoeringsorganisatie Participatiewet vormt een *leer-werk-bedrijf*. Op alle afdelingen krijgen leerlingen de gelegenheid een BBL traject te volgen en af te ronden. Anderen geven we de gelegenheid een korte periode werkervaring op te doen. Daarnaast zullen we als werkgever ook een aantal *afsprakenbanen* creëren.

Begrotingstechnisch worden vooral de jaren 2018 en 2019 spannend. Het tekort op het P-deel in de sociale werkvoorziening loopt bij ongewijzigd beleid dan op tot € 2,263 miljoen (zie tabel 1b). Met de extra taakstelling van de 10% bezuiniging door de gemeenten loopt dit tekort op met € 439.000 tot € 2,702 miljoen.

Getracht wordt om bij de besparingen zoveel mogelijk het P-budget te ontzien. Zoals in de Inleiding genoemd, is het P-budget wel het vangnet voor eventuele tekorten, die wettelijk ten laste van dat budget mogen worden gebracht. In de praktijk kan dit betekenen dat tijdelijk personeel, dat ten laste is gebracht van het P-budget, niet langer kan worden betaald. Inhoudelijk betekent dit dat een groot deel van de huidige arbeidsbemiddeling, re-integratie en het plaatsen op afsprakenbanen dan zal verdwijnen, met het verdwijnen van dit personeel. De transformatie vraagt tijd en aandacht.

Tabel 4a Overzicht van de reeds verwerkte en mogelijk te verwachte besparingen (in € x 1.000)

OPGAVE	2016	2017	2018	2019
Te realiseren besparingen	-222	-957	-1.468	-1.750
+ Extra: 10% verlaging gem. bijdragen	-439	-439	-439	-439
Te realiseren dekking na begroting	-661	-1.396	-1.907	-2.189
Dekking				
- Extra uitplaatsingen**		200	300	400
- Minder inkoop re-integratie	100	200	300	400
- Minder personeel uit P-deel		100	100	200
- Archief en P&O in eigen beheer*		150	200	200
- Minder huisvestingskosten*	100	200	300	400
- nog te realiseren dekking***	461	546	707	589
Totaal dekking	661	1.396	1.907	2.189

De risico's in deze begroting worden als volgt gekenmerkt:

* = gemiddeld risico: aan de besparingen zijn condities verbonden die nog niet zijn zeker gesteld.

** = hoog risico: de condities van deze besparing zijn onzeker en moeten worden uitgewerkt in businesscases.

*** = extra hoog risico: dekking voor deze te realiseren besparing is nog niet gevonden! (P-budget?)

Er zijn 2 fte werkcoach en 1 fte arbeidsmarktadviseur in vaste dienst en 18,76 fte tijdelijke inhuur. De gemiddelde loonsom bedraagt ca. € 50.000,-. Dat betekent dat in 2019 4 fte minder personeel inzetbaar zal zijn voor re-integratieactiviteiten.

Indien een begroting wordt gepresenteerd waarbij de nog te realiseren dekking, naast de reeds voorgestelde besparingen, volledig ten laste van het participatiebudget wordt gebracht, dan moeten er nog moeilijke keuzes worden gemaakt. Onderstaande tabel geeft een beeld van de impact van deze besparing op de lasten van het Werk-deel: minder uitvoeringskosten en/of minder deelnemerskosten.

Tabel 4b: Effecten van besparing op het Werkdeel (in € x 1.000)

Dekking uit het Werkdeel	2016	2017	2018	2019
Baten Werkdeel	2.686	2.802	3.008	3.089
- Minder inkoop re-integratie	-100	- 200	- 300	-400
- Minder personeel uit P-deel	-	-100	- 100	- 200
- Extra: 10% verlaging gem. bijdragen	-439	-439	-439	-439
- Te realiseren dekking van het tekort	-22	-107	-268	-150
Restant te besteden aan re-integratie	2.125	1.956	1.901	1.900
Lasten Werkdeel				
- Deelnemerskosten	1.586	1.486	1.386	1.286
- Uitvoeringskosten	1.000	900	900	800
- Nieuwe instroom (afspraakbanen)*	-	116	322	402
- Extra: 10% verlaging gem. bijdragen	-439	-439	-439	-439
- Te realiseren dekking van het tekort	-22	-107	-268	-150
Totaal lasten Werkdeel	2.125	1.956	1.901	1.900
Resultaat	-	-	-	-

*Gelabelde deel moet in tact blijven (wettelijk).

Hier liggen de politieke keuzes: zonder de 10% besparing is dekking van het tekort uit het P-budget nog te overzien.

Alternatieve financiële bronnen die reeds zijn aangevraagd zijn ESF subsidies. Verder wijzen we op de verminderde gemeentelijke bijdrage op het BUIG door een lager klantenaantal dan begroot in 2015.

Een nader te bepalen bedrag kan wellicht ingevuld worden met een bijdrage van de *Economic Board* voor de ontwikkeling van de Sociale onderneming Groen. Ook gemeenten kunnen mogelijk een bijdrage leveren voor Beschut Werk of re-integratie. Zie hiervoor ook de taakstelling voor afspraakbanen bij de overheid: in onze arbeidsmarktregio streven we ernaar dat ook de overheid haar aandeel neemt van de landelijke afspraken in het sociaal akkoord. Voor de periode 2015/2016 zijn dat 400 extra banen bij de regionale overheid.

Terugdringing van uitvoeringskosten

Om de uitvoering van uitkeringsverstrekking en re-integratie te kunnen betalen, heeft de gemeente de beschikking over (het cluster werk en inkomen in) het gemeentefonds. Een groot deel van deze middelen wordt (volgens een vastgestelde verdeelsleutel en aan de hand van een vastgestelde begroting) beschikbaar gesteld aan ISD Noordoost. Voor 2015 gaat dat om een bedrag van € 4.054.000. De opgelegde 10% bezuiniging op dit budget bedraagt € 405.400.

Voor Fivelingo kunnen we stellen dat de uitvoeringskosten worden verdiend uit opbrengsten uit het werk dat de SW medewerkers verrichten. Daarnaast bekostigt de gemeente € 641,- per Wsw-er voor uitvoeringskosten.

Wanneer we de nieuwe organisatie hebben gevormd, integreren we deze verschillende uitvoeringskosten en uitvoeringsbudgetten. De gemeenten hebben aangegeven 10% te willen bezuinigen op de bijdrage aan Fivelingo. In 2015 dragen de gemeenten $517 \times € 641,- = € 332.000$ bij. Een bezuiniging van 10% is € 33.200,-. Deze bezuiniging is samen met die van ISD 'onder de streep' in de begroting verwerkt. Deze opgelegde taakstelling om extra te bezuinigen op de uitvoeringskosten leiden tot een toename van het tekort.

Gemeenten hebben rond ISD Noordoost een verschillende bericht afgegeven. De Raden van de gemeenten Appingedam en Delfzijl hebben aangegeven waardering te hebben voor ISD Noordoost om onder gelijkblijvende uitvoeringskosten meer dan 30% meer huishoudens dienstverlening te hebben geboden. Vanuit een ander perspectief is dit feitelijk al een bezuiniging van 30% genoemd. ISD en Fivelingo zijn zich bewust van de lastige financiële omstandigheden waarin gemeenten zich bevinden. Toch is het helder dat uit de benchmark met vergelijkbare gemeenten en organisaties blijkt dat beide organisaties al zeer '*lean*' georganiseerd zijn en tegen zeer lage kostprijzen werken. ISD Noordoost werkt tegen een kostprijs die 345 euro per huishouden lager ligt dan in de benchmark. Bij 1600 huishoudens is dat € 552.000 lager dan een andere sociale dienst.

Bij de nieuwe bezuinigingsronden in de gemeenten zal opnieuw naar de bezuiniging op ISD Noordoost en Fivelingo gekeken worden. De bezuiniging van van Fivelingo en van ISD is in deze begroting verwerkt als een vermindering op de gemeentelijke bijdrage. Een fusie van twee '*lean*' organisaties, met een enorme bezuinigingsdruk op het P-deel, vraagt wellicht om nog drie jaar ontzien te worden.

Naast uitvoeringskosten zijn in het cluster werk en inkomen van het gemeentefonds ook middelen beschikbaar voor de bestrijding van armoede en schulden. Het budget is voor een belangrijk deel gebaseerd op het aantal bijstandsgerechtigden. Naar verwachting neemt dat de komende jaren toe vanwege de komst van nieuwe doelgroepen, die meer begeleiding vragen.

Scherpere keuzes inzet minimagelden

De uitvoeringsorganisatie Participatiewet gaat het minimabeleid van de gemeenten uitvoeren. Door de sterk gestegen aantallen huishoudens en het beroep dat op het budget gedaan wordt, is het budget voor het minimabeleid overschreden. In december 2014 is het vernieuwde minimabeleid vastgesteld.

De afbouw van de Wtcg / Cer hebben de drie gemeenten in 2015 opgevangen door in de collectieve ziektekostenverzekering een mogelijkheid aan te bieden voor chronisch zieken en gehandicapten waarin onder andere het eigen risico wordt afgedekt. Voor 2016 wordt dit beleid voor 1 oktober 2015 opnieuw geformuleerd. ISD kan dit vervolgens met de klanten en Menzis communiceren.

Een eenduidig minimabeleid vinden de drie gemeenten belangrijk. De drie gemeenten hebben recent nieuw armoedebelief vastgesteld. Waarbij duidelijk gekozen is om de schuldenproblematiek aan te pakken. Een gerichte aanpak van VKB en ISD voor mensen die in de bronheffing zitten is één van de projecten die op definitieve goedkeuring wacht.

Voorlopig lijken de gemeenten het armoede en minima beleid te ontzien. De uitvoeringskosten van minimabeleid zitten in de totale uitvoeringskosten van ISD. Bij extra bezuiniging op die uitvoeringskosten komt ook de uitvoering van het minimabeleid in het gedrang.

Opbouw van een uitvoeringsorganisatie Participatiewet

Eén nieuwe uitvoeringsorganisatie Participatiewet vraagt een nieuwe opzet. Wij willen graag zoveel mogelijk in één pand zijn gehuisvest. Het pand aan de Fivelpoort lijkt op dit moment daarvoor het meest geschikt. Het is, met enige verbouwing, goed aan te passen. Tevens is aanleg van goede ICT verbindingen noodzakelijk. Deze frictiekosten brengen we hieronder globaal in beeld. Tevens noemen we de liquidatiekosten van ISD Noordoost. De GR van Fivelingo wordt dan omgebouwd, met een statutenwijziging, tot nieuwe GR uitvoeringsorganisatie.

Op 1 januari 2016 kan de bestuurlijke fusie plaatsvinden. Vervolgens kan aan de hand van een sociaal plan en een plaatsingsprocedure de feitelijke fusie gestalte krijgen op 1 januari 2017. De liquidatie en ombouw vindt plaats in 2016.

Veder zien we kansen om het archief als werk-leer project in eigen beheer te verzorgen. Dit wordt meegenomen in de bespreking met de werkgroepen huisvesting. De salarisadministratie kan eveneens in eigen beheer worden uitgevoerd. Immers Fivelingo doet dat al jaren voor haar eigen (SW) medewerkers naar volle tevredenheid.

Naast bezuinigingen op bestaande uitvoeringskosten en het waar mogelijk verhogen van de omzet, zijn ook investeringen noodzakelijk in de uitvoeringsorganisatie om de effecten van synergie te kunnen behalen.

Een professionele organisatie stelt eisen aan het personeel. Onze focus ligt op kwaliteit en goede protocollen voor vakmanschap. Kunnen uitleggen waarom, wat, hoe en wanneer wordt gehandeld. Herhaalbaarheid is controleerbaar voor onze burgers. Duidelijk en consequent communiceren, handelen en toepassen.

De uitvoeringsorganisatie Participatiewet, wil evenals de beide oorspronkelijke organisaties, een flexibele schil van personeel handhaven. Daarmee is de organisatie in staat mee te ademen met politieke besluiten en met onverwachte daling van budgetten.

Bij de opbouw van de nieuwe uitvoeringsorganisatie spelen naast besparingen ook frictiekosten en liquidatiekosten een rol van betekenis. Vooral in de eerste jaren moet flink worden geïnvesteerd in de nieuwe infrastructuur die op lange termijn wordt terugverdiend. Bij de liquidatie van de GR ISD Noordoost zal ook een voorziening worden getroffen voor de afkoop van de huurverplichting voor de resterende maanden van de huurtermijn, welke medio 2018 afloopt. Voorts zal een voorziening worden getroffen voor de kosten van boventalligheid. Al deze kosten worden nog nader onderzocht.

4. Integrale begroting

4.1 Inkomensdeel

Uitgangspunt voor de ontvangen bijdragen van de gemeenten ten behoeve van de inkomensvoorzieningen is het nader voorlopig budget 2015 voor Wwb Inkomensdeel, Bbz, loaw en loaz (gebundelde uitkering). Het nader voorlopig macrobudget 2015 is ten opzichte van het voorlopig macrobudget 2015, zoals dat in september 2014 aan de gemeenten is medegedeeld, voor 2016 gestegen met 0,8%. Vooralsnog houden we de bedragen in de meerjarenbegroting constant.

Tabel 5: Lasten en baten inkomensdeel (in € x 1.000)

UITKERINGSKOSTEN	2016	2017	2018	2019
Lasten Uitkeringen				
- Inkomen	22.887	22.887	22.887	22.887
Baten Uitkeringen				
- Gebundelde Uitkering (bijdragen SZW)	20.507	20.507	20.507	20.507
- Debiteuren Gebundelde Uitkering	430	430	430	430
- Bijdragen gemeenten tekort geb. uitkering	1.329	1.329	1.329	1.329
- Incidentele Aanvullende Uitkering (IAU)	316	316	316	316
- BBZ 2004 (bijdragen SZW)	236	236	236	236
- Debiteurenontvangsten BBZ 2004	69	69	69	69
Totaal baten uitkeringen	22.887	22.887	22.887	22.887
Uitkeringsresultaat	-	-	-	-

Toelichting:

In 2016 bedraagt het feitelijke tekort op het budget € 1.645.034. Verwacht wordt dat de gemeenten een tekort op de Inkomensvoorzieningen realiseren tot een bedrag van € 1.328.808. Voor alle drie gemeenten moet een Incidentele Aanvullende Uitkering (IAU) worden aangevraagd. Het uiteindelijke tekort bedraagt € 1.328.808 (1.645.034 – 316.226). De tekorten (tot maximaal 5% van het budget) komen volledig voor rekening van de drie deelnemende gemeenten. Op grond van artikel 37a, lid 3 van de gemeenschappelijke regeling ISD Noordoost wordt het tekort over de gemeenten verdeeld naar de onderlinge verhouding in het van het ministerie SZW ontvangen budget. Voor een overzicht van de kosten per gemeente zie tabel: 12 op blz. 31.

4.2 Participatie en armoedebeleid

De kosten Participatie en armoedebeleid worden volledig in rekening gebracht bij de deelnemende gemeenten. Vooralsnog houden we de bedragen in de meerjarenbegroting constant. Het overzicht van baten en lasten(inclusief het Stapelingsfonds) ziet er dan als volgt uit:

Tabel 6: Lasten en baten Participatie en Armoedebeleid (in € x 1.000)

Kosten Participatie en Armoedebeleid	2016	2017	2018	2019
Lasten Participatie en Armoedebeleid				
- Participatie en Armoedebeleid	2.100	2.100	2.100	2.100
Baten Participatie en Armoedebeleid				
- Bijdrage Bijzondere Bijstand	2.055	2.100	2.100	2.100
- Debiteuren Bijzondere Bijstand	45	-	-	-
	2.100	2.100	2.100	2.100
Resultaat	-	-	-	-

Voor een overzicht van de kosten per gemeente zie tabel: 14 op blz. 32.

4.3 Werk-deel

De activiteiten van Werk worden gefinancierd uit het Participatiebudget. In het Participatiebudget 2016 zijn de budgetten Wsw (zittend bestand Wsw), het budget voor de nieuwe doelgroep van de Participatiewet en de bestaande re-integratiemiddelen voor de huidige doelgroep samengevoegd. Het budget wordt jaarlijks aangepast. De budgetten voor deze begroting zijn gebaseerd op de *mei-circulaire* 2015 voor de onderdelen re-integratie voor de huidige doelgroep (Werkdeel) en het budget voor de nieuwe doelgroep van de Participatiewet. Het budget voor de Regeling Kinderopvang is gebaseerd op actuele gegevens per 1 januari 2015. De verwachting is dat wij het budget volledig zullen benutten. Het overzicht van baten en lasten ziet er dan als volgt uit:

Tabel 7a: Lasten en baten Werk-deel maart '15 (in € x 1.000)

WERKDEEL (maart '15)	2016	2017	2018	2019
Lasten Werk-deel				
- Kosten kinderopvang	78	78	78	78
- Deelnemerskosten	1.518	1.518	1.518	1.518
- Uitvoeringskosten	1.000	1.000	1.000	1.000
Totaal Lasten Werk-deel	2.596	2.596	2.596	2.596
Baten Werk-deel				
- Bijdrage Re-integratie (maart '15)	2.518	2.518	2.518	2.518
- Bijdrage kinderopvang	78	78	78	78
Totaal Baten Werk-deel	2.596	2.596	2.596	2.596
Resultaat	-	-	-	-

Tabel 7b: Lasten en baten Werk-deel op basis van meicirculaire '15 (in € x 1.000)

WERKDEEL (augustus '15)	2016	2017	2018	2019
Lasten Werk-deel				
- Kosten kinderopvang	78	78	78	78
- Deelnemerskosten	1.686	1.686	1.686	1.686
- Uitvoeringskosten	1.000	1.000	1.000	1.000
- Nieuwe instroom (afsprakenbanen)*	-	116	322	402
Totaal Lasten Werk-deel	2.764	2.880	3.086	3.166
Baten Werk-deel				
- Bijdrage Re-integratie (augustus '15)	2.686	2.802	3.008	3.089
- Bijdrage kinderopvang	78	78	78	78
Totaal Baten Werk-deel	2.764	2.880	3.086	3.166
Resultaat	-	-	-	-

* gelabeld budget dat beschikbaar wordt gesteld voor nieuwe instroom en nieuwe doelgroepen.

Het verwachte budget dekt de kosten van dit programma. De hoogte van het budget is maatgevend voor de uitgaven. Dat wil zeggen dat de uitgaven minder worden als het budget lager uitvalt. Voor een overzicht van de kosten per gemeente zie tabel: 13 op blz. 31.

4.4 Afloop Sociale Werkvoorziening

De oorspronkelijk ingediende begroting van de sociale werkvoorziening ging uit van de bekende informatie in maart 2015. Daarbij daalde de subsidie met € 500 per SE per jaar, en hield gelijke tred met de natuurlijke uitstroom op basis van de bij P&O bekende pensionering van SW-medewerkers.

Tabel 8a: Kosten afloop Sociale Werkvoorziening maart '15 (in € x 1.000)

WSW-kosten (maart '15)	2016	2017	2018	2019
Bedrijfsvoering				
- kosten	4.156	4.146	4.132	4.098
- opbrengsten	4.464	4.231	4.106	3.996
Operationeel resultaat	308	85	-26	-102
- Lonen ca WSW.ers	11.843	11.405	11.012	10.647
- Kosten begeleid werken	442	449	411	407
- Overige personeelskosten	496	466	450	435
totaal WSW-loonkosten	12.781	12.320	11.873	11.489
- WSW-Subsidie Rijk (oud)	11.697	10.922	10.363	9.841
Subsidieresultaat (tekort)	-1.084	-1.398	-1.510	-1.648
- Totaal lasten	16.937	16.466	16.005	15.587
- Totaal baten	16.161	15.153	14.469	13.837
RESULTAAT	-776	-1.313	-1.536	-1.750

Nemen we de laatst bekende informatie als basis voor de nieuwe begroting dan zijn de door SEO berekende 'blijfkansen' leidend. Daarbij gaat SEO uit van een hogere uitstroom dan alleen pensionering (overlijden, WIA, verhuizen, etc.). Dit heeft als gevolg dat de beschikbare WSW-subsidie harder daalt dan waar eerst in de begroting van werd uitgegaan.

Een effect waar in de eerdere begroting nog geen rekening mee was gehouden is de latere pensioneringsdatum als gevolg van gewijzigde wetgeving. Als gevolg hiervan zien we naast de daling van de subsidie, op termijn ook een verhoging van de SW-kosten.

Tabel 8a: Kosten afloop Sociale Werkvoorziening op basis van meicirculaire '15 (in € x 1.000)

WSW-kosten (augustus '15)	2016	2017	2018	2019
Bedrijfsvoering				
- kosten	3.778	3.679	3.553	3.339
- opbrengsten	4.558	4.437	4.350	4.252
-/- korting bijdrage gemeente	-33	-33	-33	-33
Operationeel resultaat	747	725	764	879
- Lonen ca WSW.ers	11.876	11.669	11.340	11.098
- Kosten begeleid werken	410	355	355	355
- Overige personeelskosten	576	566	550	538
totaal WSW-loonkosten	12.862	12.590	12.245	11.991
- WSW-subsidie (nieuw)	11.859	10.874	9.980	9.328
Subsidieresultaat	-1.003	-1.716	-2.266	-2.663
- Totaal lasten	16.640	16.268	15.799	15.330
- Totaal baten	16.384	15.278	14.297	13.546
Resultaat *	-256	-991	-1.502	-1.784

* Het tekort moet worden gefinancierd uit besparingsmaatregelen die mogelijk worden als gevolg van de fusie (synergie) van de twee organisaties, en uit extra omzet door detachering. Voor een overzicht van de mogelijke besparingen op kosten, het verkrijgen van extra opbrengsten en de frictiekosten, zie tabel 4: Bezuinigingen en investeringen.

Opmerking: In de oorspronkelijke begroting houdt de omzet gelijke trede met de daling van het aantal SW-medewerkers. De minder snelle daling van de omzet in deze nieuwe begroting is alleen te realiseren indien het verloop van de SW kostenneutraal wordt gecompenseerd door andere werknemers of door middel van automatisering.

4.5 Uitvoering

Bedrijfsvoering en personeel

Tabel 9a: Personeel- en materiële kosten begroot in maart '15 (in € x 1.000)

Personeel- en materiële begroting (maart '15)	2016	2017	2018	2019
Personeelskosten				
- Salaris en sociale lasten	4.714	4.772	4.831	4.891
- Inhuur personeel	123	123	123	123
- Overige personeelskosten	61	61	61	61
- Dienstverlening derden	45	45	45	45
Totale personeelskosten	4.943	5.001	5.060	5.120
Materiële kosten				
- Kosten personeelsbeleid (Delfzijl-ISD)	67	67	67	67
- Automatisering (GemCC)	250	250	250	250
- Huisvesting (Delfzijl-ISD)	125	125	125	125
- Archief (Delfzijl-ISD)	221	221	221	221
- Facilitaire Diensten (Delfzijl-ISD)	276	276	276	276
- Invordering- gerechtelijke kosten	32	32	32	32
- Afschrijvingen	585	559	549	539
- Rente	320	340	340	320
- Huren/lease	98	99	100	101
- Onderhoudskosten	362	328	332	336
- Energieverbruik	263	263	266	269
- Belastingen/verzekeringen	139	141	143	145
- Algemene kosten	631	666	651	636
- Overige lasten	25	17	18	19
- Verrekening kosten participatiebudget	-105	-105	-105	-105
Totale materiële kosten	3.289	3.279	3.265	3.231
Totale personeel- en materiële kosten	8.232	8.280	8.325	8.351

Uitgangspunten voor het budget uitvoeringskosten

- Er is rekening gehouden met een (vaste)formatie van 76,18 fte (20,47 Jobber, 17,21 Fivelingo, 38,50 ISD).
- Er zijn drie medewerkers werkzaam voor Jobber die kostenneutraal in de begroting zijn opgenomen.
- Op basis van CAO-afspraken is rekening gehouden met een stijging van de salariskosten met 2,5%.
- Daarnaast is door de gewijzigde pensioenleeftijd de uitstroom van 60+ ers vertraagd.
- In deze begroting is rekening gehouden met het doorbelasten van de indirecte kosten van de inhuur van werkcoaches, ten laste van het participatiebudget en ten gunste van de uitvoeringskosten, tot een bedrag van € 105.300. Deze constructie wordt al een aantal jaren toegepast bij het opstellen van de Jaarrekening. Dit kan echter alleen maar worden toegepast indien het Participatiebudget daarvoor de financiële ruimte biedt.
- Per saldo is het budget Uitvoeringskosten 2016 gelijk gebleven ten opzichte van het budget 2015.

Tabel 9b: Personeel- en materiële kosten begroot in augustus '15 (in € x 1.000)

Personeel- en materiële begroting (aug '15)	2016	2017	2018	2019
Personeelskosten				
- Salaris en sociale lasten	3.898	3.914	3.896	3.789
- Inhuur personeel	123	123	123	123
- Overige personeelskosten	61	61	61	61
- Dienstverlening derden	719	723	726	730
Totale personeelskosten	4.801	4.820	4.806	4.703
Materiële kosten				
- Kosten personeelsbeleid (Delfzijl-ISD)	67	67	67	67
- Automatisering (GemCC)	250	250	250	250
- Huisvesting (Delfzijl-ISD)	125	125	125	125
- Archief (Delfzijl-ISD)	221	221	221	221
- Facilitaire Diensten (Delfzijl-ISD)	276	276	276	276
- Invordering- gerechtelijke kosten	32	32	32	32
- Afschrijvingen	566	555	544	533
- Rente	226	209	193	176
- Huren/lease	83	80	78	78
- Onderhoudskosten	353	353	353	353
- Energieverbruik	195	195	195	195
- Belastingen/verzekeringen	126	120	120	120
- Algemene kosten	613	590	567	544
- Overige lasten	25	25	25	25
- Verrekening kosten participatiebudget	-105	-105	-105	-105
Totale materiële kosten	3.053	2.992	2.940	2.890
Totale personeel- en materiële kosten	7.854	7.813	7.746	7.592

Toelichting: De met de kleur blauw aangebrachte markering zijn de gewijzigde bedragen ten opzichte van de begroting maart. Per saldo zijn er minder kosten en minder hard dalende opbrengsten opgenomen dan eerder begroot. De besparingsdoelstellingen uit tabel 4 zijn hierin nog niet verwerkt.

Voor een overzicht van de kosten per gemeente zie tabel: 15 op blz. 32.

In de meerjarenraming is rekening gehouden met een stijging van de salariskosten van 2% (1% autonome stijging (z.g. *treden*) en met 1% in het kader van cao-afspraken).

Met de gemeente Delfzijl heeft ISD Noordoost een huuroverkomst gesloten voor de periode 2008-2018. Onderdeel van deze overeenkomst zijn de zogenaamde gebouw-gerelateerde kosten (huisvesting en facilitaire diensten). Daarnaast heeft ISD Noordoost met de gemeente Delfzijl een dienstverleningsafpraak voor archiefbeheer en personeelsbeleid. Deze dienstverlening wordt in het kader van de bezuinigingen van de nieuwe uitvoeringsorganisatie Participatiewet opnieuw beoordeeld.

Operationeel resultaat

Tabel 10: Operationeel resultaat (in € x 1.000)

OPERATIONEEL RESULTAAT (NIEUW)	2016	2017	2018	2019
Opbrengsten				
- Opbrengsten productie/detachering	3.875	3.829	3.757	3.671
- Overige opbrengsten	345	285	285	285
- Bijdragen gemeenten	4.392	4.435	4.479	4.527
- Verlaging gemeentelijke bijdrage *	-439	-439	-439	-439
- Overige ontvangsten	22	22	22	22
Totale opbrengsten	8.196	8.132	8.105	8.066
Totale personeel- en materiële kosten	7.854	7.813	7.746	7.592
Totaal operationeel resultaat	342	320	359	474

* De gemeenteraad van Appingedam heeft een nieuw bezuinigingspakket aangenomen waarin is besloten om de GR ISD Noordoost 5% bezuiniging op te leggen. Dit wijkt af van het DAL-besluit om 10% bezuiniging op te leggen. De bezuiniging bouwt in 2 jaren op; in 2017 de helft (2,5%) en de rest in 2018. Dit voorstel is nog niet in de begroting verwerkt in afwachting van formele besluitvorming in het bestuur.

Effect uittreding Ten Boer

In de voorliggende begroting is nog geen rekening gehouden met de mogelijke uittreding van Ten Boer. Hier gaan wij nader in op de financiële consequenties van de uittreding van de gemeente Ten Boer uit de gemeenschappelijke regeling Fivelingo. Er zijn twee scenario's mogelijk:

1. Ten Boer treedt per 1 januari 2016 uit de GR-Fivelingo die continueert.
2. Ten Boer treedt per 1 januari 2016 uit de GR-Fivelingo die liquideert.

Ad 1: Conform het gestelde in de statuten van GR-Fivelingo betaalt Ten Boer bij uittreding de gemiddelde gemeentelijke bijdrage van de afgelopen 5 jaar nog 5 jaar door (dat is € 12.183 per jaar x 5 = € 60.915).

Ten Boer kan daarna de dienstverlening kostenneutraal inkopen bij de GR. De kosten bedragen het verschil tussen de ontvangen WSW-subsidie en de loonkosten van de medewerkers van Ten Boer. Voor de komende 5 jaar is dat voor Ten Boer € 111.776 (zie tabel 11). De totale kosten voor Ten Boer voor de komende 5 jaar bedragen € 172.691

Tabel 11a: berekening kosten inkoop Ten Boer (in €)

Subsidieresultaat Ten Boer	2016	2017	2018	2019	2020
Aantallen medewerkers in SE	13,88	13,28	12,78	12,28	12,28
Loonkosten	€ 383.315	€ 373.588	€ 359.540	€ 349.252	€ 349.252

Indien Ten Boer uittreedt en de dienstverlening weer inkoopt dat is het vanzelfsprekend dat de loonkosten van de SW-medewerkers van Ten Boer worden gecompenseerd. De afrekening van de WSW-subsidie met deze eigen loonkosten en met de buitengemeenten wordt dan door Ten Boer zelf afgehandeld. Nu loopt dat nog via Fivelingo. Daarmee draagt Ten Boer het financiële risico voor het subsidieresultaat van haar eigen SW-medewerkers.

Opmerking: De kosten van de begeleiding en overhead zijn verdisconteerd met de netto toegevoegde waarde van de productie van de medewerkers. In dit bestek is dit niet verder uitgewerkt.

4.6 Algemene dekkingsmiddelen

Uitkeringen Rijk

Ten behoeve van de programmakosten worden bijdragen van de deelnemende gemeenten ontvangen. Als uitkeringen van het Rijk, door de gemeenten ontvangen niet toereikend zijn voor de programmakosten van de sociale dienst, dan worden door de gemeenten conform de verdeelsleutel aanvullende bijdragen betaald (gebundelde uitkering). Voor de overige regelingen wordt afgerekend op basis van de werkelijke baten en lasten.

Ten behoeve van de financiering van de loonkosten WSW ontvangt de sociale werkvoorziening jaarlijks de Rijkssubsidie WSW, die landelijk wordt bepaald op basis van de SEO *blijfkansen*. Elk jaar neemt deze bijdrage af op basis van de vooraf door SEO gecalculeerde uitstroom (volume-effect) én een verlaging van de subsidie van € 500,- per SE (prijsseffect). De opgave is om in gelijke mate de kosten van de begeleiding en uitvoering te verlagen. Enige frictie hierin ontstaat doordat de geschatte daling van SEO uitgaat van ca. 6% terwijl de natuurlijke uitstroom ca. 3% bedraagt. Als gevolg hiervan ontstaan grote tekorten in de bedrijfsvoering SW.

Verdeelsleutel

De verdeelsleutel van de intergemeentelijke sociale dienst is gebaseerd op de verhouding 25% inwoners en 75% klanten. Voor de begroting 2015 betekent dit voor Appingedam 25,39%, Delfzijl 58,52% en Loppersum 16,09%. Deze verdeelsleutel wordt toegepast op de indirecte kosten. De directe kosten, zoals uitkeringen Wwb, Bbz, loaw en loaz, bijzondere bijstand, minimabeleid, kosten van educatie en kinderopvang worden rechtstreeks toegerekend aan de gemeente waarvoor de kosten zijn gemaakt.

De verdeelsleutel van de sociale werkvoorziening is gebaseerd op de verdeling van het aantal SW-medewerkers per gemeente. Het bedrag dat de gemeenten bijdragen is € 641,- per Wsw-er voor uitvoeringskosten

Bijdragen gemeenten

In 2016 bedraagt van de intergemeentelijke sociale dienst het nadelige saldo van de hiervoor genoemde programma's in totaal € 4.053.500. Dit bedrag moeten de deelnemende gemeenten bijdragen in de uitvoeringskosten. De gemeenten hebben de wens uitgesproken op dit bedrag een korting van 10% (€ 405.350) te willen toepassen. Hierover is nog geen formeel besluit genomen. Vooralsnog is de korting verwerkt als stelpost in deze begroting.

Voor de uitvoeringskosten wordt per kwartaal een bijdrage ontvangen van de drie deelnemende gemeenten. De bijdrage wordt vooraf vastgesteld op basis van de ingediende begroting. De bijdrage per gemeente wordt bepaald aan de hand van een vastgestelde verdeelsleutel.

Daarnaast worden door de drie deelnemende gemeenten de programmakosten van het onderdeel inkomen, zorg en kinderopvang van de intergemeentelijke sociale dienst volledig vergoed. Afrekening hiervan vindt plaats per kwartaal op basis van de werkelijk betaalde kosten per gemeente. Hierbij is de woonplaats van de klant per einde kwartaal, bepalend. Voor deze kosten wordt dus geen verdeelsleutel gehanteerd.

Tabel 12a: Uitkeringskosten per gemeente (in €)

Uitkeringskosten per gemeente	2016	2017	2018	2019
Budget gebundelde uitkering				
- Appingedam	5.120.603	5.120.603	5.120.603	5.120.603
- Delfzijl	12.565.873	12.565.873	12.565.873	12.565.873
- Loppersum	2.820.076	2.820.076	2.820.076	2.820.076
	20.506.552	20.506.552	20.506.552	20.506.552
Vangnet (IAU) en debiteuren	746,226	746,226	746,226	746,226
Bijdragen gemeenten tekort				
- Appingedam (24,97%)	331.804	331.804	331.804	331.804
- Delfzijl (61,27%)	814.161	814.161	814.161	814.161
- Loppersum (13,76%)	182.844	182.844	182.844	182.844
	1.328.809	1.328.809	1.328.809	1.328.809
Totaal	22.581.587	22.581.587	22.581.587	22.581.587

Tabel 12b: Kosten uitkeringen BBZ per gemeente (in €)

BBZ 2004 per gemeente	2016	2017	2018	2019
BBZ 2004 (bijdragen SZW)				
- Appingedam	50.000	50.000	50.000	50.000
- Delfzijl	250.000	250.000	250.000	250.000
- Loppersum	5.000	5.000	5.000	5.000
Totaal	305.000	305.000	305.000	305.000

Tabel 13: Werkdeel per gemeente (in €)

Werkdeel per gemeente	2016	2017	2018	2019
Re-integratie per gemeente				
- Appingedam	689.563	725.905	784.950	803.558
- Delfzijl	1.634.119	1.705.643	1.832.334	1.879.637
- Loppersum	362.561	370.780	390.786	405.355
	2.686.243	2.802.328	3.008.070	3.088.551
	-	-	-	-
Kinderopvang per gemeente				
- Appingedam	37.000	37.000	37.000	37.000
- Delfzijl	38.500	38.500	38.500	38.500
- Loppersum	2.000	2.000	2.000	2.000
	77.500	77.500	77.500	77.500
Totaal	2.763.743	2.879.828	3.085.570	3.166.051

Tabel 14: Kosten Participatie en Armoedebeleid per gemeente (in €)

Kosten Participatie en Armoedebeleid	2016	2017	2018	2019
Kosten per gemeente				
- Minimabeleid Appingedam	570.800	570.800	570.800	570.800
- Minimabeleid Delfzijl	1.224.600	1.224.600	1.224.600	1.224.600
- Minimabeleid Loppersum	304.600	304.600	304.600	304.600
Totaal	2.100.000	2.100.000	2.100.000	2.100.000

Tabel 15a: Bijdragen excl. 10% korting per gemeente (in €)

Gemeentelijke bijdragen (excl. 10% korting)	2016	2017	2018	2019
Sociale dienst				
- Appingedam (25,76%)	1.044.310	1.059.251	1.074.450	1.089.906
- Delfzijl (58,26%)	2.361.860	2.395.651	2.430.025	2.464.981
- Loppersum (15,98%)	648.072	657.344	666.776	676.368
	4.054.243	4.112.247	4.171.250	4.231.254
Sociale werkvoorziening				
- Appingedam (41,28%)	139.609	133.314	127.334	122.065
- Delfzijl (44,46%)	150.364	143.584	137.143	131.468
- Loppersum (10,23%)	34.598	33.038	31.556	30.250
- Ten Boer (4,03%)	13.629	13.015	12.431	11.917
	338.200	322.950	308.463	295.699
Totaal	4.359.243	4.392.443	4.435.197	4.479.713

Tabel 15b: Bijdragen incl. 10% korting per gemeente (in €)

Gemeentelijke bijdragen (incl. 10% korting)	2016	2017	2018	2019
Sociale dienst				
- Appingedam (25,76%)	939.879	954.820	970.019	985.475
- Delfzijl (58,26%)	2.125.674	2.159.465	2.193.839	2.228.795
- Loppersum (15,98%)	583.265	592.537	601.969	611.560
	3.648.819	3.706.822	3.765.826	3.825.830
Sociale werkvoorziening				
- Appingedam (41,28%)	125.904	119.609	113.629	108.360
- Delfzijl (44,46%)	135.603	128.823	122.382	116.707
- Loppersum (10,23%)	31.202	29.641	28.159	26.854
- Ten Boer (4,03%)	12.292	11.677	11.093	10.579
	305.000	289.750	275.263	262.499
Totaal	3.953.819	3.996.572	4.041.089	4.088.329

4.7 Weerstandsvermogen

Bij het weerstandsvermogen is van belang de mate waarin de nieuwe uitvoeringsorganisatie Participatiewet in staat is middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers (niet begrote kosten en risico's) op te vangen, zonder dat dit betekent dat het beleid veranderd moet worden. De hoogte van het weerstandsvermogen is voor het bestuur van belang voor inzicht in de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling. Hoe groot de buffer moet zijn, hangt mede af van de risico's die de gemeenschappelijke regeling loopt. Deze moeten van jaar tot jaar in beeld worden gebracht.

In het Besluit begroting en verantwoording (BBV) wordt aangegeven dat het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen enerzijds:

- de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover ISD Noordoost beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.

En anderzijds:

- alle risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot het balanstotaal of de financiële positie.

De uitvoeringsorganisatie Participatiewet is een uitvoeringsorgaan van de deelnemende gemeenten. In dat kader ontvangt de uitvoeringsorganisatie op basis van de opgestelde begroting financiële bijdragen van de deelnemende gemeenten en is het niet nodig dat de nieuwe uitvoeringsorganisatie Participatiewet over een eigen weerstandsvermogen beschikt. Eventuele nadelige saldi worden op basis van de gemeenschappelijke regeling volledig doorberekend aan de deelnemende gemeenten. In het weerstandsvermogen wordt daarom voorzien door de deelnemende gemeenten zelf.

Een eventueel nadelig rekeningresultaat brengen de gemeenten ten laste van de door hen opgebouwde weerstandscapaciteit. Hiermee is de weerstandscapaciteit van de nieuwe uitvoeringsorganisatie Participatiewet als zodanig gewaarborgd. Dat ontslaat de nieuwe uitvoeringsorganisatie er echter niet van om zich bewust te zijn van mogelijke risico's. Deze moeten worden benoemd, evenals kansen om te komen tot verbetering van de (weerstand)positie. Daarnaast dienen de risico's te worden ingeperkt en maatregelen getroffen, zodat voor de deelnemende gemeenten het risico van onverwachte tegenvallers zo klein mogelijk blijkt.

De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden waarover de gemeenschappelijke regeling beschikt, om de niet begrote kosten te dekken. Hierbij kan onderscheid worden gemaakt naar een incidentele en een structurele weerstandscapaciteit. Met de incidentele weerstandscapaciteit wordt het vermogen bedoeld om calamiteiten en eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat dit invloed heeft op het bestaande voorzieningenniveau. Met de structurele weerstandscapaciteit worden middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de programma's.

De uitvoeringsorganisatie Participatiewet heeft een bestemmingsreserve die zal worden aangewend voor uitvoeringskosten. De nieuwe uitvoeringsorganisatie Participatiewet kent geen stille reserves. Bij de stille reserves gaat het om het bestaan van verschillen (van substantiële betekenis) tussen de actuele waarde en de boekwaarde van activa.

Conclusie is dat de nieuwe uitvoeringsorganisatie als organisatie een beperkt eigen weerstandscapaciteit bezit. De uitvoeringsorganisatie is als uitvoerende instantie voor de deelnemende gemeenten, grotendeels afhankelijk van de weerstandscapaciteit van die gemeenten (Wet Gemeenschappelijke Regelingen).

4.8 Risico's

Naast de directe financiële risico's bestaan er risico's van niet-financiële aard. Dit is bijvoorbeeld het risico dat er niet conform geldende wetgeving op het gebied van privacy, arbeidsomstandigheden, archivering of milieu wordt gewerkt.

De uitvoeringsorganisatie Participatiewet beheert veel persoonsgebonden en privacygevoelige gegevens die veelvuldig worden uitgewisseld met ketenpartners. Gezien de ontwikkelingen in het werkveld waarbij in toenemende mate gebruik zal worden gemaakt van elektronische gegevensuitwisseling, is sprake van blijvende alertheid voor dit aspect.

4.9 Financiering

Het betalingsverkeer is door de uitvoeringsorganisatie Participatiewet gecentraliseerd bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). De financiering van de programma's bijzondere bijstand & overige regelingen en de beheers- en apparaatskosten loopt via de deelnemende gemeenten. De gemeenten ontvangen ter dekking van deze kosten een vergoeding van het Rijk.

Voor de programma's inkomen en participatie ontvangen de gemeenten budgetten van het ministerie. De verantwoording van de budgetten ligt officieel bij de gemeenten. De financiële verplichtingen, die voortkomen uit de verantwoording, worden echter door de uitvoeringsorganisatie opgesteld en doorgegeven aan de gemeenten.

ISD Noordoost heeft geen langlopende schulden of langlopende verstrekte leningen, waardoor op dit gebied geen risico wordt gelopen. De saldi van de liquide middelen worden gebruikt voor de interne financiering.

Fivelingo heeft wel langlopende schulden of langlopende verstrekte leningen, welke worden gecontinueerd middels een rente- en aflossingsprogramma met BNG.

Kasgeldlimiet

Als referentiekader voor de bepaling van de kasgeldlimiet geldt het begrotingstotaal bij het begin van het jaar en een bij ministeriële regeling vastgesteld percentage voor gemeenschappelijke regelingen van 8,2%. Hiermee wordt een bovengrens bepaald waaronder het mogelijk is om cashmanagement vorm te geven. De gemiddelde korte financiering wordt per drie maanden getoetst aan deze kasgeldlimiet, die voor 2016 neerkomt op € 2,95 miljoen.

5. BIJLAGE 1: INK JAARPLAN 2016 (A3)